

Ročník 1964

Zbierka zákonov

Československej socialistickej republiky

Čiastka 17

Vydaná 28. februára 1964

Cena Kčs 1,50

OBSAH:

34. Zákon o voľbách do Národného zhromaždenia a do národných výborov.
35. Zákon Slovenskej národnej rady o voľbách do Slovenskej národnej rady.
36. Zákon o organizácii súdov a o voľbách sudcov.
Oznámenie o vydaní všeobecných právnych predpisov.

34

ZÁKON

z 26. februára 1964

o voľbách do Národného zhromaždenia a do národných výborov

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Prvá hlava

Základné ustanovenie

§ 1

Pracujúci ľud volí za poslancov Národného zhromaždenia a národných výborov svojich najlepších predstaviteľov, občanov politicky a odborne vyspelých a schopných organizovať a zjednocovať tvorivé sily pracujúcich v úsilí o plný rozvoj socialistickej spoločnosti.

§ 2

Voľby do Národného zhromaždenia a do národných výborov sa konajú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

§ 3

(1) Právo voliť majú všetci občania Československej socialistickej republiky, ktorí v deň voľby

dovršili 18 rokov, bez ohľadu na národnosť, pohlavie, náboženské vyznanie, zamestnanie, dobu pohybu, sociálny pôvod, majetkové pomery a predchádzajúcu činnosť.

(2) Právo voliť nemajú však občania, ktorí boli právoplatne pozbavení spôsobilosti na právne úkony pre duševnú poruchu alebo ktorých spôsobilosť na právne úkony bola pre takú poruchu obmedzená.*)

(3) Občania, ktorí sú vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe, nevolia.

§ 4

Do Národného zhromaždenia a do národných výborov môže byť zvolený každý občan Československej socialistickej republiky, ktorý má právo voliť a v deň voľby dovršil 21 rokov.

§ 5

Príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených sborov majú rovnaké právo voliť a byť volení ako všetci občania.

*) Ustanovenia § 10 a 499 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.

Druhá hlava

Zoznamy voličov

§ 6

Zápis do zoznamu voličov

(1) Všetci občania Československej socialistickej republiky, ktorí majú právo voliť, zapisujú sa do zoznamu voličov podľa miesta svojho bydliska.

(2) Občania, ktorí po zostavení zoznamu voličov nadobudnú alebo stratia právo voliť, zapisujú sa dodatočne do zoznamu voličov alebo sa z neho dodatočne vyčiarajú.

(3) Každý volič môže byť zapísaný len v jednom zozname voličov.

§ 7

Zostavenie zoznamu voličov

(1) Zoznamy voličov zostavuje miestny národný výbor podľa volebných okrskov.

(2) Zoznamy voličov z radov príslušníkov ozbrojených síl a ozbrojených sborov, ktorí sú hromadne ubytovaní, zostavuje ich veliteľ.

(3) Zoznamy voličov sú spoločné pre voľby do Národného zhromaždenia a do národných výborov všetkých stupňov.

§ 8

Vyloženie zoznamov voličov

(1) Najneskoršie 30 dní pred dňom voľby vyloží miestny národný výbor zoznamy voličov, aby občania mohli do nich v úradných miestnostiach nazrieť. O vyložení zoznamov voličov upovedomí miestny národný výbor občanov spôsobom v mieste obvyklým.

(2) V obciach, v ktorých je viac ako 5000 osôb zapísaných do zoznamov voličov, zariadi miestny národný výbor, aby bol v každom dome vyložený zoznam voličov, ktorí v dome bývajú. Miestny národný výbor môže také opatrenie urobiť i v obciach, ktoré majú menej ako 5000 osôb zapísaných do zoznamov voličov.

§ 9

Námietkové konanie

(1) Každý občan môže ústne alebo písomne upozorniť miestny národný výbor na chyby a nesprávnosti v zozname voličov a navrhnúť opravu. Miestny národný výbor je povinný o upozornení rozhodnúť do 3 dní a buď urobiť príslušnú opravu v zozname voličov, alebo písomne sťažovateľovi oznámiť, z akých dôvodov opravu nemožno urobiť.

(2) Ak návrh bude zamietnutý, môže ho občan predložiť okresnému súdu príslušnému podľa vo-

lebného okrsku. Pre konanie platia ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o preskúmvaní rozhodnutí iných orgánov. Podľa rozhodnutia súdu urobí miestny národný výbor opravu v zozname voličov. Konanie na súde nepodlieha súdnej poplatku.

§ 10

Voličský preukaz

Voličom, ktorí sa v čase od vyloženia zoznamov voličov do dňa voľby presťahujú, ako aj voličom, ktorí z vážnych dôvodov nebudú môcť voliť vo volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov sú zapísaní, vydá miestny národný výbor na ich žiadosť voličský preukaz a zo zoznamu voličov ich vyčiarajú. Voličský preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v inom volebnom okrsku. Zápis vykonáva miestny národný výbor nového bydliska (miesta pobytu), v deň volieb okrsková volebná komisia. Pri zápise sa voličský preukaz odoberie a pripojí k zoznamu voličov.

Tretia hlava

Volebné obvody

§ 11

Všeobecné ustanovenie

(1) Voľby do Národného zhromaždenia a do národných výborov sa konajú podľa volebných obvodov.

(2) Vo volebnom obvode sa volí jeden poslanec.

(3) Obec s počtom obyvateľov do 1500 tvorí pre voľby do miestneho národného výboru spoločný volebný obvod, v ktorom sa volia všetci poslanci.

(4) Náhradníci sa nevolia.

§ 12

Volebné obvody pre voľby do Národného zhromaždenia

Pre voľby do Národného zhromaždenia sa vytvorí 300 volebných obvodov. Ich zoznam zverejní Predsedníctvo Národného zhromaždenia najneskoršie 60 dní pred dňom voľby.

Volebné obvody pre voľby do národných výborov

§ 13

Volebné obvody pre voľby do národných výborov určí rada národného výboru, o ktorého voľby ide. Pritom prihliada najmä na územnú rozlohu svojho obvodu, na počet obyvateľov a na úlohy v hospodárskom a kultúrnom rozvoji. Zoznamy volebných obvodov uverejní najneskoršie 55 dní pred dňom voľby.

§ 14

(1) Pre voľby do krajských národných výborov a do Národného výboru hlavného mesta Prahy sa vytvorí 80 až 160 volebných obvodov.

(2) Pre voľby do okresných národných výborov a do obvodných národných výborov v Prahe sa vytvorí v okresoch (obvodoch) do

80 000 obyvateľov najmenej 60 volebných obvodov, od 80 000 do 140 000 obyvateľov najmenej 80 volebných obvodov,

nad 140 000 obyvateľov najmenej 100 volebných obvodov.

Najviac sa však vytvorí 120 volebných obvodov.

(3) Pre voľby do mestských národných výborov v Bratislave, Brne, Ostrave a Plzni sa vytvorí 130 až 160 volebných obvodov.

(4) Do miestneho národného výboru v obci, ktorá tvorí spoločný volebný obvod, sa volí, ak ide o obec do 500 obyvateľov, najmenej 9 poslancov,

od 500 do 800 obyvateľov, najmenej 15 poslancov,

od 800 do 1500 obyvateľov, najmenej 25 poslancov. Počet poslancov, ktorý má byť zvolený, určí rada miestneho národného výboru.

(5) Pre voľby do miestnych a mestských národných výborov sa vytvorí v obciach

od 1500 do 5000 obyvateľov spravidla 30 volebných obvodov,

od 5000 do 10 000 obyvateľov spravidla 40 volebných obvodov,

od 10 000 do 20 000 obyvateľov spravidla 60 volebných obvodov,

od 20 000 do 50 000 obyvateľov spravidla 80 volebných obvodov,

nad 50 000 obyvateľov spravidla 100 volebných obvodov.

Najviac sa však vytvorí 120 volebných obvodov.

(6) Pre voľby do obvodných národných výborov v Bratislave, Brne, Ostrave a Plzni sa vytvorí toľko volebných obvodov ako pre voľby do miestnych národných výborov.

Štvrtá hlava

Volebné okrsky

§ 15

(1) Pre prijímanie hlasovacích lístkov a pre spočítanie hlasov sa vytvárajú v obciach volebné okrsky, ktoré sú spoločné pre voľby do Národného zhromaždenia a pre voľby do národných výborov všetkých stupňov.

(2) Volebné okrsky a volebné miestnosti pre každý okrskok určí rada miestneho národného výboru najneskoršie 30 dní pred dňom voľby.

(3) Volebný okrskok sa vytvorí spravidla tak, aby zahŕňoval asi 1000 voličov. Pre vzdialené časti obce možno vytvoriť samostatné volebné okrsky, ak je v nich aspoň 50 voličov.

(4) Osobitné volebné okrsky sa môžu vytvoriť v nemocniciach, v pôrodniciach, v sanatóriách, v ústavoch sociálnej starostlivosti, v podobných ústavoch a zariadeniach alebo v ich častiach, avšak len vtedy, ak je tam aspoň 50 voličov.

(5) Útvary ozbrojených síl a ozbrojených sborov tvoria osobitné volebné okrsky, ak majú aspoň 50 voličov.

(6) Pre voľby do Národného zhromaždenia môžu sa vytvoriť osobitné volebné okrsky aj na česko-slovenských zastupiteľských úradoch a lodiach.

Piata hlava

Volebné komisie

Všeobecné ustanovenia

§ 16

(1) Voľby do Národného zhromaždenia riadi Ústredná volebná komisia Národného frontu. Patrí jej aj hlavné riadenie volieb do národných výborov všetkých stupňov. Orgánom Ústrednej volebnej komisie Národného frontu na Slovensku je Slovenská volebná komisia Národného frontu.

(2) Voľby

do krajských národných výborov riadia krajské volebné komisie Národného frontu a do Národného výboru hlavného mesta Prahy mestská volebná komisia Národného frontu,

do okresných národných výborov a do obvodných národných výborov v Prahe okresné volebné komisie Národného frontu,

do mestských národných výborov mestské volebné komisie Národného frontu,

do miestnych národných výborov a do obvodných národných výborov v Bratislave, Brne, Ostrave a Plzni miestne volebné komisie Národného frontu.

Volebné komisie sú vo svojej činnosti podriadené volebným komisiám vyšších stupňov.

(3) Voľby v jednotlivých volebných obvodoch riadia obvodné volebné komisie.

(4) Hlasovanie v jednotlivých volebných okrskoch riadia okrskové volebné komisie.

(5) Volebné komisie sa utvoria zo zástupcov Komunistickej strany Československa, iných politických strán a ďalších spoločenských organizácií Národného frontu. Návrh zástupcov predkladá príslušný orgán Národného frontu.

§ 17

(1) Volebné komisie sa môžu platne uznášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina členov.

(2) Volebná komisia sa uznáva nadpolovičnou väčšinou hlasov; pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

Ústredná volebná komisia
Národného frontu

§ 18

(1) Ústrednú volebnú komisiu Národného frontu zriaďuje Predsedníctvo Národného zhromaždenia najneskoršie 55 dní predo dňom voľby.

(2) Ústredná volebná komisia Národného frontu sa skladá z predsedu, podpredsedov, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov.

§ 19

(1) Ústredná volebná komisia Národného frontu riadi voľby do Národného zhromaždenia a do národných výborov a dozerá na presné zachovávanie predpisov o voľbách.

(2) Pre voľby do Národného zhromaždenia a pre voľby do národných výborov Ústredná volebná komisia Národného frontu určuje vzory hlasovacích lístkov, zápisnic obvodných volebných komisií o registrácii kandidátov na poslancov, zápisnic okrskových volebných komisií o hlasovaní, zápisnic obvodných volebných komisií o spočítaní hlasov a osvedčení o zvolení za poslanca.

(3) Pri voľbách do Národného zhromaždenia Ústredná volebná komisia Národného frontu

- a) sústreďuje návrhy na kandidátov pre voľby do Národného zhromaždenia,
- b) prihlasuje kandidátov na registráciu u obvodných volebných komisií,
- c) rozhoduje s konečnou platnosťou o sťažnostiach na nesprávny postup volebných komisií,
- d) registruje zvolených poslancov Národného zhromaždenia,
- e) odovzdá spisy o voľbách poslancov Národného zhromaždenia mandátovému výboru Národného zhromaždenia.

(4) Ústredná volebná komisia Národného frontu môže obvodné volebné komisie pre voľby do Národného zhromaždenia riadiť prostredníctvom krajských volebných komisií Národného frontu.

§ 20

Slovenská volebná komisia
Národného frontu

(1) Slovenská volebná komisia Národného frontu dozerá na presné zachovávanie predpisov o voľbách na Slovensku a pŕí ďalšie úlohy, ktorými ju Ústredná volebná komisia Národného frontu po-

verí. Zriaďuje ju Predsedníctvo Slovenskej národnej rady najneskoršie 55 dní predo dňom voľby.

(2) Slovenská volebná komisia Národného frontu sa skladá z predsedu, podpredsedov, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov.

Krajské, okresné, mestské a miestne volebné komisie Národného frontu

§ 21

(1) Volebnú komisiu Národného frontu, ktorá riadi voľby do národného výboru, volí národný výbor, do ktorého sa konajú voľby, najneskoršie 55 dní predo dňom voľby. Národný výbor ju volí na svojom plenárnom zasadnutí za účasti predstaviteľov Národného frontu a občanov.

(2) Komisia sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov.

§ 22

Volebná komisia Národného frontu, ktorá riadi voľby do národného výboru,

- a) dozerá na presné zachovávanie predpisov o voľbách do národného výboru,
- b) sústreďuje návrhy na kandidátov pre voľby do národného výboru,
- c) prihlasuje kandidátov na registráciu u obvodných volebných komisií,
- d) rozhoduje s konečnou platnosťou o sťažnostiach na nesprávny postup volebných komisií pri voľbách do národného výboru,
- e) zabezpečuje vyhotovenie hlasovacích lístkov pre voľby do národného výboru,
- f) registruje zvolených poslancov národného výboru,
- g) odovzdá spisy o voľbách mandátovej komisii národného výboru.

Obvodné volebné komisie

§ 23

(1) Pre každý volebný obvod sa utvorí obvodná volebná komisia.

(2) Obvodné volebné komisie zriaďuje najneskoršie 50 dní predo dňom voľby

- a) pre voľby do Národného zhromaždenia rada krajského národného výboru a rada Národného výboru hlavného mesta Prahy,
- b) pre voľby do národného výboru rada národného výboru, o voľbu ktorého ide.

(3) Obvodná volebná komisia sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov.

(4) V obci s počtom obyvateľov do 1500 plní úlohy obvodnej volebnej komisie pre voľby do miestneho národného výboru miestna volebná komisia Národného frontu.

§ 24

(1) Obvodná volebná komisia

- a) dozerá na presné zachovávanie predpisov o voľbách,
- b) registruje kandidátov na poslancov,
- c) obstará okrskovým volebným komisiami hlasovacie listky pre voľby,
- d) dozerá na priebeh volieb a zisťuje ich výsledky vo volebnom obvode,
- e) predkladá volebnej komisii Národného frontu, ktorá voľby riadi, zprávu o výsledku volieb vo volebnom obvode,
- f) vydáva zvolenému kandidátovi osvedčenie o jeho zvolení,
- g) odovzdá spisy o voľbách na uschovanie príslušnému národnému výboru; spisy o voľbách do Národného zhromaždenia odovzdá krajskému národnému výboru.

(2) Obvodná volebná komisia pre voľby do Národného zhromaždenia rozhoduje aj o sťažnostiach na nesprávny postup okrskových volebných komisii pri voľbe do Národného zhromaždenia.

Okrskové volebné komisie

§ 25

(1) Pre každý volebný okrsk utvorí rada miestneho národného výboru najneskoršie 30 dní pred dňom voľby okrskovú volebnú komisiu.

(2) Komisia sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a zo 4 až 8 ďalších členov. Vo volebných okrskoch, ktoré majú menej ako 300 voličov, má okrsková volebná komisia popri predsedovi a tajomníkovi 2 alebo 3 ďalších členov.

§ 26

Okrsková volebná komisia

- a) dozerá na správne odovzdávanie hlasovacích listkov a bdie nad zachovaním poriadku vo volebnej miestnosti,
- b) spočíta hlasy odovzdané pre každého kandidáta,
- c) spíše o priebehu voľby a spočítaní hlasov zápisnicu, ktorú neodkladne predloží príslušnej obvodnej volebnej komisii,
- d) odovzdá spisy o voľbách na uschovanie okresnému národnému výboru.

Šiesta hlava

Kandidáti

§ 27

Navrhovanie kandidátov

(1) Kandidáti pre voľby do Národného zhromaždenia a kandidáti pre voľby do národných výborov sú kandidátmi Národného frontu.

(2) Kandidátov navrhujú Komunistická strana Československa, iné politické strany a ďalšie spoločenské organizácie Národného frontu, zhromaždenia robotníkov, roľníkov a ostatných pracujúcich na závodoch, úradoch a dedinách a zhromaždenia vojakov a príslušníkov ostatných ozbrojených sborov. Návrhy predkladajú miestnej (mestskej) volebnej komisii Národného frontu. Táto volebná komisia postúpi návrhy na kandidátov pre voľby do národných výborov vyšších stupňov a pre voľby do Národného zhromaždenia okresnej volebnej komisii Národného frontu. Obdobne postupuje okresná a krajská volebná komisia Národného frontu.

(3) Kandidáti sú navrhovaní pre jednotlivé volebné obvody. Pre každý volebný obvod môže byť navrhnutý jeden alebo viac kandidátov. Pre voľby do miestneho národného výboru v obci, ktorá tvorí spoločný volebný obvod, môže byť navrhnutých toľko kandidátov, koľko je určený počet poslancov miestneho národného výboru, alebo viac kandidátov.

Registrácia kandidátov

§ 28

(1) Kandidátov pre voľby do Národného zhromaždenia prihlasuje na registráciu Ústredná volebná komisia Národného frontu. Kandidátov pre voľby do národných výborov prihlasuje na registráciu volebná komisia Národného frontu, ktorá riadi voľby do národného výboru. Prihlášky sa podávajú u príslušnej obvodnej volebnej komisii najneskoršie 30 dní pred dňom voľby.

(2) Kandidáti sú prihlasovaní na registráciu podľa volebných obvodov. Nikto však nemôže byť pre voľbu do Národného zhromaždenia alebo pre voľbu do toho istého národného výboru kandidovaný vo viacerých než jednom volebnom obvode.

(3) Prihláška obsahuje vyhlásenie kandidáta, že súhlasí so svojou kandidatúrou. K prihláške sa pripojí zpráva o schôdzi organizácie alebo zhromaždenia pracujúcich, kde bol kandidát navrhnutý.

§ 29

Obvodná volebná komisia je povinná zaregistrovať všetkých riadne navrhnutých kandidátov.

§ 30

Vyhlásenie kandidatúry

Obvodná volebná komisia zverejní mená, priezviská, vek a zamestnanie všetkých zaregistrovaných kandidátov, a to najneskoršie

- a) 25 dní pred dňom voľby pri voľbách do Národného zhromaždenia, do krajských národných výborov, do Národného výboru hlavného mesta Prahy, do okresných národných výborov, do mestských národných výborov v Bratislave, Brne, Ostrave, Plzni a do obvodných národných výborov v Prahe,
- b) 15 dní pred dňom voľby pri voľbách do ostatných mestských a obvodných národných výborov a do miestnych národných výborov.

§ 31

Hlasovacie lístky

- (1) Všetci zaregistrovaní kandidáti musia byť uvedení na hlasovacích lístkoch.
- (2) Hlasovacie lístky musia mať určenú formu a musia byť rozmnožené v potrebnom množstve.

§ 32

Členstvo kandidátov vo volebných komisiách

Kandidáti nemôžu byť členmi obvodných ani okrskových volebných komisií volebného obvodu, kde sú kandidovaní.

§ 33

Volebná agitácia

Každá organizácia pracujúcich a každý občan Československej socialistickej republiky má právo slobodne agitovať pre kandidátov v tlači, na schôdzkach a iným spôsobom.

Siedma hlava

Voľby

Oddiel 1

Vyhlásenie volieb

§ 34

Deň volieb

(1) Deň volieb do Národného zhromaždenia a do národných výborov určí Predsedníctvo Národného zhromaždenia najneskoršie 60 dní vopred.

(2) Voľby do Národného zhromaždenia a voľby do národných výborov všetkých stupňov sa konajú v ten istý deň na území celého štátu. Voľby sa konajú v deň pracovného pokoja.

(3) Voľby sa konajú v určený deň od siedmej hodiny do šestnásťtej hodiny. V hlavnom meste Prahe, v mestách, ktoré sú sídlami krajských a okresných národných výborov, ako aj vo všetkých obciach, ktoré majú aspoň 10 000 obyvateľov, sa konajú voľby v určený deň od siedmej hodiny do dvadsiatej hodiny. Pokiaľ to miestne potreby vyžadujú, môže byť začiatok volieb určený na skoršiu hodinu.

§ 35

Informovanie voličov

(1) Okrsková volebná komisia informuje voličov v posledných 15 dňoch pred dňom voľby o čase a mieste volieb.

(2) V obciach, v ktorých je viac ako 5000 osôb zapísaných do zoznamu voličov, okrskové volebné komisie zabezpečia, aby pre každého voliča bol vyhotovený legitimačný lístok, v ktorom sú uvedené potrebné údaje o voľbách. Súčasne zariadia, aby legitimačný lístok bol dodaný voličovi do bytu. Miestna (mestská) volebná komisia Národného frontu môže určiť, že sa rovnako postupuje i v obciach, ktoré majú menej ako 5000 zapísaných voličov.

Oddiel 2

Spôsob hlasovania

§ 36

Prípravy vo volebnej miestnosti

Predseda okrskovej volebnej komisie skontroluje pred začatím voľby za prítomnosti členov komisie volebnú schránku a zapečatí ju. Skontroluje tiež, či je pripravený zoznam voličov a hlasovacie lístky. Potom sa prikróči k hlasovaniu.

§ 37

Priestory pre úpravu hlasovacích lístkov

Vo volebných miestnostiach sú pre úpravu hlasovacích lístkov určené osobitné priestory oddelené tak, aby bola zaručená tajnosť hlasovania. V týchto priestoroch nesmie byť nikto prítomný súčasne s voličom, ani člen volebnej komisie.

§ 38

Hlasovanie

(1) Každý volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné.

(2) Volič, ktorý sa ustanovil do volebnej miestnosti, odovzdá legitimačný lístok a po zázname v zozname voličov dostane hlasovacie lístky. Ak nemá volič legitimačný lístok a ak nie je členom okrskovej volebnej komisie známy, komisia požiada, aby preukázal svoju totožnosť.

(3) Voliča, ktorý sa ustanovil do volebnej miestnosti s voličským preukazom, okrsková volebná komisia zapíše do zoznamu voličov. Záznam o tom podpíše predseda a tajomník okrskovej volebnej komisie; voličské preukazy sa pripoja.

§ 39

Úprava hlasovacích lístkov

(1) V priestore určenom pre úpravu hlasovacích lístkov ponechá volič na každom hlasovacom lístku meno a priezvisko kandidáta, na ktorého hlasuje; mená a priezviská kandidátov, na ktorých nehlasuje, prečiarkne. Potom pristúpi k volebnej schránke a vhodí do nej hlasovací lístok.

(2) Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú chybu alebo preto, že nemôže čítať a písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného pre úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby za neho hlasovací lístok upravil.

§ 40

Poriadok vo volebnej miestnosti

Za poriadok vo volebnej miestnosti zodpovedá predseda okrskovej volebnej komisie. Jeho pokyny na zachovanie poriadku vo volebnej miestnosti sú záväzné pre všetkých prítomných.

§ 41

Ukončenie voľby

Len čo uplynie hodina určená pre ukončenie hlasovania, uzavrie sa volebná miestnosť, avšak pred tým odvolia ešte všetci, ktorí sú vo volebnej miestnosti alebo pred ňou. Predseda okrskovej volebnej komisie potom vyhlási hlasovanie za ukončené a pristúpi k otvoreniu volebnej schránky.

Oddiel 3

Určovanie výsledkov volieb

§ 42

Kto môže byť prítomný pri spočítaní hlasov v okrskovej volebnej komisii

V miestnosti, kde okrsková volebná komisia spočítava hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisii vyšších stupňov a ďalej zástupcovia organizácií pracujúcich a zástupcovia tlače, splnomocnení na to volebnou komisiou Národného frontu.

§ 43

Spočítanie hlasov v okrskovej volebnej komisii

(1) Po otvorení volebnej schránky spočíta okrsková volebná komisia hlasovacie lístky podľa voleb-

ných obvodov, porovná počet odovzdaných hlasovacích lístkov s počtom osôb, ktorým boli vydané hlasovacie lístky podľa zoznamu voličov, zistí počet hlasov odovzdaných pre každého kandidáta a výsledok zapíše do zápisnice o hlasovaní pre každý volebný obvod.

(2) Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť spočítania hlasov.

§ 44

Posudzovanie hlasovacích lístkov

(1) Neplatné sú hlasovacie lístky, ktoré nie sú na predpísanom tlačive.

(2) Ak ponechal volič na hlasovacom lístku viac kandidátov, než má byť vo volebnom obvode zvolených, považuje sa hlasovací lístok za odovzdaný pre kandidáta (kandidátov) podľa poradia na hlasovacom lístku.

(3) Ak vzniknú pochybnosti o platnosti hlasovacieho lístku, rozhoduje o platnosti okrsková volebná komisia, čo poznamená v zápisnici.

§ 45

Zápisnica o hlasovaní

(1) Okrsková volebná komisia vyhotoví o hlasovaní a spočítaní hlasov osobitnú zápisnicu pre každý volebný obvod; zápisnicu podpíše predseda, tajomník a ostatní členovia komisie.

(2) V zápisnici okrskovej volebnej komisie o hlasovaní musí sa uviesť:

- a) čas začiatku a skončenia hlasovania,
- b) celkový počet voličov vo volebnom obvode alebo volebnom okrsku, zapísaných v zozname voličov,
- c) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
- d) počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov,
- e) počet hlasov odovzdaných pre každého kandidáta,
- f) stručný obsah oznámení a sťažností, ktoré boli podané okrskovej volebnej komisii, a záznam o tom, ako komisia rozhodla.

§ 46

Skončenie konania v okrskovej volebnej komisii

(1) Po skončení spočítaní hlasov a podpísaní zápisnice o hlasovaní ohlásí predseda okrskovej volebnej komisie výsledok hlasovania podľa jednotlivých volebných obvodov a zašle neodkladne zápisnicu o hlasovaní príslušnej obvodnej volebnej komisii.

(²) Okrsková volebná komisia zapečatí odovzdané hlasovacie lístky a zašle ich spolu s ostatnými volebnými spismi okresnému národnému výboru na uschovanie.

§ 47

Spočítanie hlasov v obvodnej volebnej komisii

(1) Obvodná volebná komisia spočíta hlasy a zisťuje výsledky hlasovania v obvode na podklade zápisnice predložených okrskovými volebnými komisiami.

(²) V miestnosti, kde obvodná volebná komisia spočítava hlasy, môžu byť prítomní členovia volebných komisii vyšších stupňov a ďalej zástupcovia organizácií pracujúcich a zástupcovia tlače splnomocnení na to volebnou komisiou Národného frontu.

§ 48

Zápisnica o spočítaní hlasov v obvodnej volebnej komisii

(1) Obvodná volebná komisia vyhotoví zápisnicu o spočítaní hlasov. Zápisnicu podpíše predseda, tajomník a ostatní členovia komisie.

(²) V zápisnici obvodnej volebnej komisie o spočítaní hlasov musí sa uviesť:

- a) počet okrskových volebných komisii vo volebnom obvode,
- b) počet okrskových volebných komisii, ktoré zasiali zápisnicu o hlasovaní,
- c) celkový počet voličov zapísaných v zoznamoch vo volebnom obvode,
- d) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
- e) počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov,
- f) počet hlasov odovzdaných pre každého kandidáta,
- g) stručný obsah oznámení a sťažností, ktoré boli podané obvodnej volebnej komisii, a záznam o tom, ako komisia rozhodla.

§ 49

Vyhlásenie výsledkov volieb v obvodnej volebnej komisii

Po skončení spočítaní hlasov a po podpísaní zápisnice vyhlási predseda obvodnej volebnej komisie výsledok volieb vo volebnom obvode.

§ 50

Kto je zvolený

(1) Zvolený je kandidát, ktorý dostal nadpolovičnú väčšinu všetkých platných hlasov odovzdaných vo volebnom obvode.

(²) V obciach s počtom obyvateľov do 1500 je z kandidátov, ktorí dostali nadpolovičnú väčšinu platných hlasov, zvolený určený počet kandidátov s najväčším počtom hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje poradie kandidátov na hlasovacom lístku.

§ 51

Osvedčenie o zvolení

Predseda obvodnej volebnej komisie vydá zvolenému kandidátovi osvedčenie o zvolení.

§ 52

Uschovanie volebných spisov

Po podpísaní zápisnice o spočítaní hlasov zašle ju predseda obvodnej volebnej komisie ihneď volebnej komisii Národného frontu, ktorá voľby riadi. Ostatné volebné spisy zašle na uschovanie národnému výboru, o voľby ktorého ide, a ak ide o voľby do Národného zhromaždenia, krajskému národnému výboru.

§ 53

Nové voľby

(1) Ak kandidát (žiadny z kandidátov) nedostal nadpolovičnú väčšinu platných hlasov, poznamená to obvodná volebná komisia výslovne v zápisnici o spočítaní hlasov a oznámi to príslušnej volebnej komisii Národného frontu. Súčasne obvodná volebná komisia vyhlási nové voľby, ktoré sa musia konať najneskoršie do 14 dní po prvých voľbách, prípadne vyhlási opätovnú voľbu medzi dvoma kandidátmi, ktorí dostali najväčší počet hlasov.

(²) Nové voľby určí do 14 dní miestna volebná komisia Národného frontu aj vtedy, ak nebol v obci s počtom obyvateľov do 1500 zvolený určený počet poslancov miestneho národného výboru; v nových voľbách sa zvolí zostávajúci počet poslancov miestneho národného výboru.

(³) Ak je počet hlasov odovzdaných vo volebnom obvode menší ako polovica počtu voličov, ktorí majú právo hlasovať v tomto volebnom obvode, poznamená to obvodná volebná komisia výslovne v zápisnici o spočítaní hlasov a oznámi to príslušnej volebnej komisii Národného frontu; táto komisia určí nové voľby, ktoré sa musia konať najneskoršie do 14 dní po prvých voľbách.

(⁴) Nové voľby sa konajú na podklade zoznamov voličov zostavených pre prvé voľby a podľa ustanovení tohto zákona.

§ 54

Overovanie volieb

(1) Platnosť voľby jednotlivých poslancov Národného zhromaždenia overí Národné zhromaždenie na svojom prvom zasadnutí na návrh svojho mandátového výboru.

(²) Platnosť voľby jednotlivých poslancov národného výboru overí národný výbor na svojom prvom zasadnutí na návrh mandátovej komisie.

Oddiel 4

Zánik funkcie

Doplňovacie voľby

§ 55

Strata funkcie poslanca

(¹) Poslanec, ktorý prestal byť voliteľný, stráca funkciu.

(²) Stratu funkcie poslanca Národného zhromaždenia vysloví Národné zhromaždenie na návrh svojho mandátového výboru.

(³) Stratu funkcie poslanca národného výboru vysloví národný výbor, o ktorého poslanca ide, na návrh mandátovej komisie.

§ 56

Uvoľnenie z funkcie poslanca

Poslanec Národného zhromaždenia a poslanec národného výboru môže byť na svoju žiadosť uvoľnený z funkcie, ak ju nemôže trvale vykonávať pre chorobu alebo inú vážnu prekážku. O uvoľnení z funkcie rozhoduje Národné zhromaždenie, prípadne plénarne zasadnutie národného výboru, o ktorého poslanca ide.

Doplňovacie voľby

§ 57

(¹) Ak sa z akéhokoľvek dôvodu uprázdni miesto poslanca Národného zhromaždenia, určí doplňovaciu voľbu Predsedníctvo Národného zhromaždenia.

(²) Ak sa z akéhokoľvek dôvodu uprázdni miesto poslanca národného výboru, určí doplňovaciu voľbu rada národného výboru vyššieho stupňa, a ak ide o poslanca krajského národného výboru alebo Národného výboru hlavného mesta Prahy, Predsedníctvo Národného zhromaždenia. Dokiaľ v obci do 1500 obyvateľov neklesne počet zvolených poslancov miestneho národného výboru pod najmenší určený počet (§ 14 ods. 4), nemusí sa doplňovacia voľba určiť.

(³) Predsedníctvo Národného zhromaždenia, prípadne rada národného výboru nemusí určiť doplňovaciu voľbu alebo môže rozhodnúť, že sa doplňovacia voľba nevykoná, ak by sa mala konať v čase po vyhlásení všeobecných volieb.

(⁴) Doplnovacia voľba sa koná najneskôršie do 90 dní po tom, keď sa miesto poslanca uprázdnilo.

(⁵) Doplnovacia voľba sa koná podľa ustanovení tohto zákona; pritom môže orgán, ktorý voľbu určí, rozhodnúť o primeranom skrátení lehôt určených pre vyloženie zoznamov voličov, zriadenie volebných komisií, registráciu kandidátov a jej vyhlásenie, ako

i určiť odchýlky pre čas voľby. Doplnovacie voľby do miestnych, mestských, obvodných a okresných národných výborov sa môžu konať i v pracovný deň.

§ 58

Pre riadenie doplňovacích volieb na uprázdnené miesta poslancov Národného zhromaždenia zriadi Predsedníctvo Národného zhromaždenia pre celé volebné obdobie Národného zhromaždenia Ústrednú volebnú komisiu Národného frontu pre doplňovacie voľby. Komisia sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov. Orgánom tejto komisie na Slovensku je Slovenská volebná komisia Národného frontu, ktorú zriadi Predsedníctvo Slovenskej národnej rady; má obdobné zloženie ako Ústredná volebná komisia Národného frontu.

§ 59

Zvýšenie počtu poslancov národného výboru

(¹) Ak počas volebného obdobia vzrastie počet obyvateľov v územnom obvode národného výboru, najmä v dôsledku výstavby sídlisk, prípadne ak to vyžadujú potreby hospodárskeho a kultúrneho rozvoja; môže národný výbor zvýšiť počet poslancov i volebných obvodov v medziach ustanovených týmto zákonom.

(²) Noví poslanci národného výboru sa zvolia doplňovacou voľbou.

Osma hlava

Odvolanie poslanca

§ 60

(¹) Každý poslanec môže byť kedykoľvek odvolaný, ak sklamal dôveru svojich voličov alebo ak sa dopustil činu nedôstojného funkcie poslanca. O odvolaní rozhodujú voliči jeho volebného obvodu.

(²) Návrh na odvolanie poslanca podáva príslušný orgán Národného frontu. Oznámi návrh poslancovi, o odvolanie ktorého ide, s uvedením dôvodov. Poslanec má právo sa ústne alebo písomne k návrhu vyjadriť.

(³) Príslušný orgán Národného frontu predloží návrh na odvolanie poslanca Národného zhromaždenia Predsedníctvu Národného zhromaždenia. Návrh na odvolanie poslanca národného výboru predloží národnému výboru, ktorého poslanec má byť odvolaný.

(⁴) Predsedníctvo Národného zhromaždenia, prípadne národný výbor zabezpečí, aby na prejednanie návrhu na odvolanie poslanca boli zvolené verejné schôdze voličov vo volebnom obvode. O návrhu na odvolanie poslanca rozhodujú voliči na týchto schôdzach verejným hlasovaním.

(5) Inak platia o odvolaní poslanca primerane ustanovenia tohto zákona o voľbe.

Deviata hlava

Záverečné ustanovenia

§ 61

Poslanci v zlúčených obciach

Ak počas volebného obdobia dôjde ku zlúčeniu obcí, zostávajú poslanci zvolení do miestnych národných výborov vo funkcii poslancov a tvoria miestny národný výbor v novej obci.

§ 62

Úhrada nákladov

Výdavky spojené s vykonávaním volieb uhradzuje štát.

§ 63

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. zákon č. 27/1954 Zb. o voľbách do Národného zhromaždenia v znení zákona č. 37/1960 Zb. a zákonných opatrení Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 26/1961 Zb. a č. 4/1964 Zb.,
2. zákon č. 39/1960 Zb. o voľbách do národných výborov v znení zákonných opatrení Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 26/1961 Zb. a č. 4/1964 Zb.,
3. ustanovenie § 14 zákona č. 65/1960 Zb. o národných výboroch.

§ 64

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Nevojný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

35

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 27. februára 1964

o voľbách do Slovenskej národnej rady

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

Hlava I

Základné ustanovenia

§ 1

Pracujúci ľud volí za poslancov Slovenskej národnej rady svojich najlepších predstaviteľov, občanov politicky a odborne vyspelých a schopných organizovať a zjednocovať tvorivé sily pracujúcich v úsilí o plný rozvoj socialistickej spoločnosti.

§ 2

Voľby do Slovenskej národnej rady sa konajú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

§ 3

(1) Právo voliť do Slovenskej národnej rady majú všetci občania Československej socialistickej republiky na Slovensku, ktorí v deň voľby dovŕšili 18 rokov, bez ohľadu na národnosť, pohlavie, náboženské vyznanie, zamestnanie, čas pobytu, sociálny pôvod, majetkové pomery a predošlú činnosť.

(2) Právo voliť nemajú však občania, ktorí boli právoplatne pozbavení spôsobilosti na právne úkony

pre duševnú poruchu alebo ktorých spôsobilosť na právne úkony bola pre takúto poruchu obmedzená.*)

(3) Občania, ktorí sú vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe, nevolia.

§ 4

Do Slovenskej národnej rady môže byť zvolený každý občan Československej socialistickej republiky, ktorý má právo voliť a v deň voľby dovŕšil 21 rokov.

§ 5

Príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených sborov majú rovnaké právo voliť a byť volení ako ostatní občania.

Hlava II

Zoznamy voličov

§ 6

Zápis do zoznamov voličov

(1) Všetci občania Československej socialistickej republiky, ktorí majú právo voliť, zapisujú sa do zoznamu voličov podľa miesta svojho bydliska.

(2) Občania, ktorí po zostavení zoznamu voličov nadobudnú alebo stratia právo voliť, zapisujú sa do zoznamu voličov alebo sa z neho do-
datočne vyčiarajú.

*) Ustanovenia § 10 a 499 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.

(3) Každý volič môže byť zapísaný len v jednom zozname voličov.

§ 7

Zostavenie zoznamov voličov

(1) Zoznamy voličov zostavuje miestny národný výbor podľa volebných okrskov.

(2) Zoznamy voličov z radov príslušníkov ozbrojených síl a ozbrojených sborov, ktorí sú hromadne ubytovaní, zostavuje ich veliteľ.

(3) Ak sa konajú voľby do Slovenskej národnej rady v ten istý deň ako voľby do ostatných zastupiteľských sborov, sú zoznamy voličov spoločné.

§ 8

Vyloženie zoznamov voličov

(1) Najneskoršie 30 dní predo dňom voľby vyloží miestny národný výbor zoznamy voličov, aby občania mohli do nich v úradných miestnostiach nazrieť. O vyložení zoznamov voličov upovedomí miestny národný výbor občanov v mieste obvyklým spôsobom.

(2) V obciach, v ktorých je viac ako 5000 osôb zapísaných do zoznamov voličov, zariadi miestny národný výbor, aby bol v každom dome vyložený zoznam voličov, ktorí v dome bývajú. Miestny národný výbor môže takéto opatrenie urobiť aj v obciach, ktoré majú menej ako 5000 osôb zapísaných do zoznamov voličov.

§ 9

Námietkové konanie

(1) Každý občan môže ústne alebo písomne upozorniť miestny národný výbor na chyby a nesprávnosti v zozname voličov a navrhnúť opravu. Miestny národný výbor je povinný o upozornení rozhodnúť do troch dní, a to tak, že urobí buď príslušnú opravu v zozname voličov alebo písomne oznámi sťažovateľovi, z akých dôvodov opravu nemožno vykonať.

(2) Ak bude návrh zamietnutý, môže ho občan predložiť okresnému súdu príslušnému podľa volebného okrsku. Pre konanie platia ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o preskúmvaní rozhodnutí iných orgánov. Podľa rozhodnutia súdu vykoná miestny národný výbor opravu v zozname voličov. Konanie pred súdom nepodlieha súdnej poplatku.

§ 10

Voličský preukaz

Voličom, ktorí sa v čase od vyloženia zoznamov voličov do dňa voľby presťahujú, ako aj voličom,

ktorí z vážnych príčin nebudú môcť voliť v volebnom okrsku, v ktorého zozname voličov sú zapísaní, vydá miestny národný výbor na ich žiadosť voličský preukaz a zo zoznamu voličov ich vyčarkne.

Voličský preukaz oprávňuje na zápis do zoznamu voličov v inom volebnom okrsku. Zápis vykonáva miestny národný výbor nového bydliska (miesta pobytu), v deň volieb okrsková volebná komisia. Pri zápise sa voličský preukaz odoberie a pripojí k zoznamu voličov.

Hlava III

Volebné obvody pre voľby do Slovenskej národnej rady

§ 11

Všeobecné ustanovenie

(1) Voľby do Slovenskej národnej rady sa konajú podľa volebných obvodov.

(2) V každom volebnom obvode sa volí jeden poslanec Slovenskej národnej rady.

(3) Náhradníci sa nevolia.

§ 12

Vytváranie volebných obvodov pre voľby do Slovenskej národnej rady

(1) Počet a vymedzenie volebných obvodov pre voľby do Slovenskej národnej rady sa zhoduje s počtom a vymedzením volebných obvodov vytvorených na Slovensku pre voľby do Národného zhromaždenia.

(2) Zoznam volebných obvodov pre voľby do Slovenskej národnej rady zverejní Predsedníctvo Slovenskej národnej rady najneskoršie 60 dní predo dňom volieb.

Hlava IV

Volebné okrsky pre voľby do Slovenskej národnej rady

§ 13

(1) Pre prijímanie hlasovacích lístkov a pre spočítanie hlasov sa vytvoria v obciach volebné okrsky pre voľby do Slovenskej národnej rady. Ak sa konajú voľby do Slovenskej národnej rady v ten istý deň ako voľby do ostatných zastupiteľských sborov, sú volebné okrsky pre tieto voľby spoločné.

(2) Volebné okrsky a volebné miestnosti pre každý okrsk určí rada miestneho národného výboru najneskoršie 30 dní predo dňom voľby.

(3) Volebný okrskok sa vytvorí spravidla tak, aby zahrňoval asi 1000 voličov. Pre vzdialené časti obce možno vytvoriť samostatné volebné okrsky, ak je v nich aspoň 50 voličov.

(4) Osobitné volebné okrsky môžu byť vytvorené v nemocniciach, v pôrodniciach, v sanatóriách, v ústavoch sociálnej starostlivosti, v podobných ústavoch a zariadeniach alebo v ich častiach, avšak len vtedy, ak je tam aspoň 50 voličov.

(5) Útvary ozbrojených síl a ozbrojených sborov tvoria osobitné volebné okrsky, ak majú aspoň 50 voličov.

Hlava V

Volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady

Všeobecné ustanovenia

§ 14

(1) Voľby do Slovenskej národnej rady riadi Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady.

(2) Voľby do Slovenskej národnej rady v jednotlivých volebných obvodoch riadia obvodné volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady.

(3) Hlasovanie v jednotlivých volebných okrskoch riadia okrskové volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady.

(4) Volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady sa utvoria zo zástupcov Komunistickej strany Československa, iných politických strán a ďalších spoločenských organizácií Slovenského národného frontu. Návrhy zástupcov predkladá príslušný orgán Slovenského národného frontu.

§ 15

(1) Volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady sa môžu platne uznášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina členov.

(2) Volebná komisia sa uznáša nadpolovičnou väčšinou hlasov; pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady

§ 16

(1) Slovenskú volebnú komisiu Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady zriaďuje

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady najneskôr 55 dní pred dňom voľby.

(2) Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady sa skladá z predsedu, podpredsedov, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov.

§ 17

(1) Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady riadi voľby do Slovenskej národnej rady a dozerá na presné zachovávanie predpisov o voľbách.

(2) Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady určuje vzor hlasovacích lístkov, vzor zápisnice obvodných volebných komisií o registrácii kandidátov na poslancov Slovenskej národnej rady, okrskových volebných komisií o hlasovaní, ako aj obvodných volebných komisií o spočítaní hlasov a vzor osvedčenia o zvolení za poslanca Slovenskej národnej rady.

(3) Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady

a) sústreďuje návrhy na kandidátov za poslancov Slovenskej národnej rady,

b) prihlasuje kandidátov na poslancov Slovenskej národnej rady na registráciu u obvodných volebných komisií,

c) rozhoduje s konečnou platnosťou o sťažnostiach proti nesprávnemu postupu obvodných a okrskových volebných komisií,

d) registruje zvolených poslancov Slovenskej národnej rady,

e) odovzdá spisy o voľbách poslancov Slovenskej národnej rady mandátovej komisii Slovenskej národnej rady.

(4) Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady môže riadiť obvodné volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady prostredníctvom krajských volebných komisií Národného frontu, zriadených pre voľby do národných výborov.

§ 18

Ak sa konajú voľby do Slovenskej národnej rady v ten istý deň ako voľby do ostatných zastupiteľských sborov a voľby sudcov okresných súdov, vykonáva Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady súčasne tiež úlohy Slovenskej volebnej komisie Národného frontu pre voľby do Národného zhromaždenia a do

národných výborov a pre voľby sudcov okresných súdov.

Obvodné volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady

§ 19

(1) Rada krajského národného výboru zriadi najneskoršie 50 dní pred dňom volieb do Slovenskej národnej rady obvodnú volebnú komisiu pre každý volebný obvod.

(2) Obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a potrebného počtu ďalších členov.

§ 20

Obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady

- a) dozerá na presné zachovávanie predpisov o voľbách,
- b) registruje kandidátov na poslancov Slovenskej národnej rady,
- c) obstará okrskovým volebným komisiám hlasovacie lístky pre voľby,
- d) dozerá na priebeh volieb a zisťuje ich výsledky vo volebnom obvode,
- e) rozhoduje o sťažnostiach proti nesprávnemu postupu okrskových volebných komisií,
- f) predkladá Slovenskej volebnej komisii Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady zprávu o výsledku volieb vo volebnom obvode,
- g) vydá zvolenému kandidátovi osvedčenie o jeho zvolení za poslanca Slovenskej národnej rady,
- h) odovzdá spisy o voľbách do Slovenskej národnej rady do úschovy krajskému národnému výboru.

Okrskové volebné komisie

§ 21

(1) Pre každý volebný okrsk zriadi rada miestneho národného výboru najneskoršie 30 dní pred dňom volieb okrskovú volebnú komisiu.

(2) Okrsková volebná komisia sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a zo 4 až 8 ďalších členov. Vo volebných okrskoch, ktoré majú menej ako 30 voličov, má okrsková volebná komisia okrem predsedu a tajomníka dvoch alebo troch ďalších členov.

§ 22

Okrsková volebná komisia

- a) dozerá na správne odovzdávanie hlasovacích lístkov a stará sa o zachovávanie poriadku vo volebnej miestnosti,
- b) spočíta hlasy odovzdané pre každého kandidáta,
- c) spíše o priebehu voľby a o spočítaní hlasov zápisnicu, ktorú neodkladne predloží obvodnej volebnej komisii pre voľby do Slovenskej národnej rady,
- d) odovzdá spisy o voľbách do Slovenskej národnej rady do úschovy okresnému národnému výboru.

Hlava VI

Kandidáti

§ 23

Navrhovanie kandidátov

(1) Kandidáti pre voľby do Slovenskej národnej rady sú kandidátmi Slovenského národného frontu.

(2) Kandidátov navrhujú Komunistická strana Československa, iné politické strany a ďalšie spoločenské organizácie Slovenského národného frontu, zhromaždenia robotníkov, roľníkov a ostatných pracujúcich v závodoch, úradoch a na dedinách a zhromaždenia vojakov a príslušníkov ostatných ozbrojených sborov. Ak sa voľby do Slovenskej národnej rady konajú v ten istý deň ako voľby do ostatných zastupiteľských sborov, predkladajú návrhy miestnej (mestskej) volebnej komisii Národného frontu, ktorá ich postúpi okresnej volebnej komisii Národného frontu. Obdobne postupuje okresná a krajská volebná komisia Národného frontu.

(3) Kandidáti sú navrhovaní pre jednotlivé volebné obvody. Pre každý volebný obvod môže byť navrhnutý jeden alebo viac kandidátov.

Registrácia kandidátov

§ 24

(1) Kandidátov na poslancov Slovenskej národnej rady prihlasuje na registráciu Slovenská volebná komisia Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady. Prihlášky sa podávajú u príslušnej obvodnej volebnej komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady najneskoršie 30 dní pred dňom voľby.

(2) Kandidáti sú prihlasovaní na registráciu podľa volebných obvodov. Nikto nemôže byť pre voľbu do Slovenskej národnej rady kandidovaný vo viacerých než v jednom volebnom obvode.

(3) Prihláška obsahuje vyhlásenie kandidáta, že súhlasí so svojou kandidatúrou. K prihláške sa pripojí zpráva o schôdzke organizácie alebo zhromaždenia pracujúcich, kde bol kandidát navrhnutý.

§ 25

Obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady je povinná zaregistrovať všetkých riadne navrhnutých kandidátov na poslancov Slovenskej národnej rady.

§ 26

Vyhlásenie kandidatúry

Obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady uverejní meno, priezvisko, vek a zamestnanie každého zaregistrovaného kandidáta na poslanca Slovenskej národnej rady, a to najneskôršie 25 dní pred dňom voľby.

§ 27

Hlasovacie lístky

(¹) Všetci zaregistrovaní kandidáti musia byť uvedení na hlasovacích lístkoch.

(²) Hlasovacie lístky musia mať predpísanú formu a musia byť rozmnožené v potrebnom množstve.

§ 28

Členstvo kandidátov
vo volebných komisiách

Kandidáti na poslancov Slovenskej národnej rady nemôžu byť členmi obvodných, ani okrskových volebných komisií volebného obvodu, v ktorom sú kandidovaní.

§ 29

Volebná agitácia

Každá organizácia pracujúcich a každý občan Československej socialistickej republiky má právo slobodne agitovať pre kandidátov v tlači, na schôdzkach a iným spôsobom.

Hlava VII

Voľby

Oddiel 1

Vyhlásenie volieb

§ 30

Deň volieb

(¹) Deň volieb do Slovenskej národnej rady určí Predsedníctvo Národného zhromaždenia najneskôršie 60 dní vopred.

(²) Voľby do Slovenskej národnej rady sa konajú toho istého dňa na území celého Slovenska. Voľby sa konajú v deň pracovného pokoja.

(³) Voľby sa konajú v určený deň od 7. do 16. hodiny. V mestách, ktoré sú sídlami krajských a okresných národných výborov, ako aj vo všetkých obciach, ktoré majú aspoň 10 000 obyvateľov, sa konajú voľby v určený deň od 7. do 20. hodiny. Pokiaľ to miestne potreby vyžadujú, môže byť začiatok volieb určený na skoršiu hodinu.

§ 31

Informovanie voličov

(¹) Okrsková volebná komisia v posledných 15 dňoch pred dňom voľby informuje voličov o čase a mieste volieb.

(²) V obciach, v ktorých je vyše 5000 zapísaných voličov, zabezpečí okrsková volebná komisia, aby pre každého voliča bol vyhotovený legitimačný lístok, v ktorom sú uvedené potrebné údaje o voľbách. Súčasne zariadi, aby legitimačný lístok bol voličovi dodaný do bytu. Miestne (mestské) volebné komisie Národného frontu môžu určiť, že sa rovnako postupuje aj v obciach, ktoré majú menej ako 5000 zapísaných voličov.

Oddiel 2

Spôsob hlasovania

§ 32

Prípravy vo volebnej miestnosti

Predseda okrskovej volebnej komisie skontroluje pred začatím voľby za prítomnosti členov komisie volebnú schránku a zapečatí ju. Skontroluje tiež, či je pripravený zoznam voličov a hlasovacie lístky. Potom sa prikrečí k hlasovaniu.

§ 33

Priestory pre úpravu hlasovacích
lístkov

Vo volebných miestnostiach sú pre úpravu hlasovacích lístkov určené osobitné priestory oddelené tak, aby sa zaručila tajnosť hlasovania. V týchto priestoroch nesmie byť nikto prítomný súčasne s voličom, ani člen volebnej komisie.

§ 34

Hlasovanie

(¹) Každý volič hlasuje osobne. Zastúpenie nie je prípustné.

(²) Volič po príchode do volebnej miestnosti odovzdá legitimačný lístok a po zázname v zozname voličov dostane hlasovací lístok. Ak nemá volič legitimačný lístok a členovia okrskovej volebnej komisie ho nepoznajú, môže ho komisia požiadať, aby preukázal svoju totožnosť.

(³) Voliča, ktorý prišiel do volebnej miestnosti s voličským preukazom, zapíše okrsková volebná komisia do zoznamu voličov. Záznamy o tom podpíše predseda a tajomník okrskovej volebnej komisie; voličské preukazy sa pripoja.

§ 35

Úprava hlasovacích lístkov

(¹) V priestore určenom pre úpravu hlasovacích lístkov ponechá volič na hlasovacom lístku meno a priezvisko kandidáta, na ktorého hlasuje; mená a priezviská kandidátov, na ktorých nehlasuje, prečiarkne. Potom pristúpi k volebnej schránke a vloží do nej hlasovací lístok.

(²) Volič, ktorý si nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú chybu alebo preto, že nemôže čítať a písať, má právo vziať si so sebou do priestoru určeného pre úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, aby za neho hlasovací lístok upravil.

§ 36

Poriadok vo volebnej miestnosti

Za poriadok vo volebnej miestnosti zodpovedá predseda okrskovej volebnej komisie. Jeho pokyny na zachovanie poriadku vo volebnej miestnosti sú záväzné pre všetkých prítomných.

§ 37

Ukončenie voľby

Len čo uplynie hodina určená pre ukončenie hlasovania, zavrie sa volebná miestnosť, no predtým odvolia ešte všetci, ktorí sú vo volebnej miestnosti alebo pred ňou. Potom predseda okrskovej volebnej komisie vyhlási hlasovanie za skončené a pristúpi k otvoreniu volebnej schránky.

Oddiel 3

Určovanie výsledkov voľieb

§ 38

Kto môže byť prítomný pri spočítavaní hlasov v okrskovej volebnej komisii

V miestnosti, kde okrsková volebná komisia spočítava hlasy, majú právo byť prítomní členovia vo-

lebnych komisii vyšších stupňov a ďalej zástupcovia organizácií pracujúcich a zástupcovia tlače spincemocnení na to volebnou komisiou Národného frontu.

§ 39

Spočítanie hlasov v okrskovej volebnej komisii

(¹) Po otvorení volebnej schránky spočíta okrsková volebná komisia hlasovacie lístky, porovná počet odovzdaných hlasovacích lístkov s počtom osôb, ktorým boli vydané hlasovacie lístky podľa zoznamu voličov, zistí počet hlasov odovzdaných pre každého kandidáta a výsledok zapíše do zápisnice o hlasovaní.

(²) Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť spočítania hlasov.

§ 40

Posudzovanie hlasovacích lístkov

(¹) Neplatné sú hlasovacie lístky, ktoré nie sú na predpísanom tlačíve.

(²) Ak ponechá volič na hlasovacom lístku viac kandidátov než jedného, považuje sa hlasovací lístok za odovzdaný pre prvého neprečiarknutého kandidáta.

(³) Ak vzniknú pochybnosti o platnosti hlasovacieho lístku, rozhoduje o platnosti okrsková volebná komisia, čo poznamená v zápisnici.

§ 41

Zápisnica o hlasovaní

(¹) Okrsková volebná komisia vyhotoví o hlasovaní a spočítaní hlasov osobitnú zápisnicu; zápisnicu podpíše predseda, tajomník a ostatní členovia komisie.

(²) V zápisnici okrskovej volebnej komisie o hlasovaní musí sa uviesť

- a) čas začiatku a skončenia hlasovania,
- b) celkový počet voličov vo volebnom okrsku, zapísaných v zozname voličov,
- c) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
- d) počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov,
- e) počet hlasov odovzdaných pre každého kandidáta,
- f) stručný obsah oznámení a sťažností, ktoré boli podané okrskovej volebnej komisii a záznam o tom, ako o nich komisia rozhodla.

§ 42

Skončenie konania
v okrskovej volebnej komisii

(1) Po spočítaní hlasov a podpísaní zápisnice o hlasovaní ohlásí predseda okrskovej volebnej komisie výsledok hlasovania a pošle neodkladne zápisnicu o hlasovaní obvodnej volebnej komisii pre voľby do Slovenskej národnej rady.

(2) Okrsková volebná komisia zapečatí odovzdané hlasovacie lístky a pošle ich spolu s ostatnými volebnými spismi okresnému národnému výboru do úschovy.

§ 43

Spočítanie hlasov
v obvodnej volebnej komisii
pre voľby do Slovenskej národnej
rady

(1) Obvodné volebné komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady spočítajú hlasy a zistia výsledky hlasovania v obvode na podklade zápisnic predložených okrskovými volebnými komisiami.

(2) V miestnosti, kde obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady spočítava hlasy, môžu byť prítomní členovia volebných komisii vyšších stupňov a ďalej zástupcovia organizácií pracujúcich a zástupcovia tlače splnomocnení na to volebnou komisiou Národného frontu.

§ 44

Zápisnica o spočítaní hlasov
v obvodnej volebnej komisii
pre voľby do Slovenskej národnej
rady

(1) Obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady vyhotoví o spočítaní hlasov zápisnicu, ktorú podpíše predseda, tajomník a ostatní členovia komisie.

(2) V zápisnici obvodnej volebnej komisie o spočítaní hlasov musí sa uviesť:

- a) počet okrskových volebných komisii vo volebnom obvode,
- b) počet okrskových volebných komisii, ktoré poslali zápisnicu o hlasovaní,
- c) celkový počet voličov zapísaných v zoznamoch vo volebnom obvode,
- d) počet voličov, ktorým boli vydané hlasovacie lístky,
- e) počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov,
- f) počet hlasov odovzdaných pre každého kandidáta,
- g) stručný obsah oznámení a sťažností, ktoré boli podané obvodnej volebnej komisii a záznam o tom, ako o nich komisia rozhodla.

§ 45

Vyhlásenie výsledku volieb
v obvodnej volebnej komisii
pre voľby do Slovenskej národnej
rady

Po spočítaní hlasov a po podpísaní zápisnice vyhlási predseda obvodnej volebnej komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady výsledok volieb vo volebnom obvode.

§ 46

Kto je zvolený

Zvolený je kandidát, ktorý dostal nadpolovičnú väčšinu všetkých platných hlasov odovzdaných vo volebnom obvode.

§ 47

Osvedčenie o zvolení

Predseda obvodnej volebnej komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady vydá zvolenému kandidátovi osvedčenie o zvolení za poslanca Slovenskej národnej rady.

§ 48

Uschovanie volebných spisov

Po podpísaní zápisnice o spočítaní hlasov pošle ju predseda obvodnej volebnej komisie pre voľby do Slovenskej národnej rady ihneď Slovenskej volebnej komisii Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady. Ostatné volebné spisy pošle do úschovy krajskému národnému výboru.

§ 49

Nové voľby

(1) Ak kandidát (ani jeden z kandidátov) nedostal nadpolovičnú väčšinu platných hlasov, poznamená to obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady výslovne v zápisnici o spočítaní hlasov a oznámi to Slovenskej volebnej komisii Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady. Obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady súčasne určí nové voľby, ktoré musia byť najneskoršie do 14 dní po prvých voľbách, prípadne vyhlási opätovné voľby medzi dvoma kandidátmi, ktorí dostali najväčší počet hlasov.

(2) Ak je počet hlasov odovzdaný vo volebnom obvode menší ako polovica počtu voličov, ktorí majú právo hlasovať v tomto volebnom obvode, poznamená to obvodná volebná komisia pre voľby do Slovenskej národnej rady výslovne v zápisnici o spočítaní hla-

sov a oznámi to Slovenskej volebnej komisii Národného frontu pre voľby do Slovenskej národnej rady. Táto komisia určí nové voľby, ktoré sa musia konať najneskoršie do 14 dní po prvých voľbách.

(³) Nové voľby sa konajú na podklade zoznamov voličov zostavených pre prvé voľby a podľa ustanovení tohto zákona.

§ 50

Overenie volieb

Platnosť voľby jednotlivých poslancov Slovenskej národnej rady overí Slovenská národná rada na svojom prvom zasadnutí na návrh svojej mandátovej komisie.

Oddiel 4

Zánik funkcie

Doplňovacie voľby

§ 51

Strata funkcie poslanca Slovenskej národnej rady

(¹) Poslanec Slovenskej národnej rady, ktorý prestal byť voliteľný, stráca funkciu.

(²) Stratu funkcie poslanca Slovenskej národnej rady vysloví Slovenská národná rada na návrh svojej mandátovej komisie.

§ 52

Uvoľnenie z funkcie poslanca Slovenskej národnej rady

Poslanec Slovenskej národnej rady môže byť na svoju žiadosť uvoľnený z funkcie, ak ju nemôže trvale vykonávať pre chorobu alebo inú vážnu prekážku. O uvoľnení z funkcie rozhoduje Predsedníctvo Slovenskej národnej rady.

Doplňovacie voľby

§ 53

(¹) Ak sa z akéhokoľvek dôvodu uprázdni miesto poslanca Slovenskej národnej rady, určí doplňovacie voľby Predsedníctvo Slovenskej národnej rady.

(²) Predsedníctvo Slovenskej národnej rady nemusí určiť doplňovaciu voľbu alebo môže rozhodnúť, že sa doplňovacia voľba nevykoná, ak by sa mala konať v čase po vyhlásení volieb do Slovenskej národnej rady.

(³) Doplňovacia voľba sa koná najneskoršie do 90 dní po tom, čo sa miesto poslanca Slovenskej národnej rady uprázdnilo.

(⁴) Doplňovacia voľba sa koná podľa ustanovení tohto zákona; pritom môže Predsedníctvo Slovenskej národnej rady rozhodnúť o primeranom skrátení lehôt určených pre vyloženie zoznamu voličov, zriadenie volebných komisii, registráciu kandidátov a jej vyhlásenie, ako aj určiť odchýlky pre čas voľby.

§ 54

Pre riadenie doplňovacích volieb na uprázdnené miesta poslancov Slovenskej národnej rady zriadi Predsedníctvo Slovenskej národnej rady pre celé volebné obdobie Slovenskej národnej rady Slovenskú volebnú komisiu Národného frontu pre doplňovacie voľby do Slovenskej národnej rady. Komisia sa skladá z predsedu, podpredsedu, tajomníka a z potrebného počtu ďalších členov. Slovenská volebná komisia Národného frontu pre doplňovacie voľby do Slovenskej národnej rady vykonáva súčasne tiež úlohy Slovenskej volebnej komisie Národného frontu pre doplňovacie voľby poslancov Národného zhromaždenia volených na Slovensku.

Hlava VIII

Odvolanie z poslanskej funkcie

§ 55

(¹) Každého poslanca Slovenskej národnej rady možno kedykoľvek odvolať, ak sklamal dôveru svojich voličov alebo ak sa dopustil činu, ktorý je nedôstojný funkcie poslanca Slovenskej národnej rady. O odvolaní rozhodujú voliči jeho volebného obvodu.

(²) Návrh na odvolanie poslanca Slovenskej národnej rady podáva Ústredný výbor Slovenského národného frontu. Oznámi návrh poslancovi, o odvolanie ktorého ide, s uvedením dôvodov. Poslanec má právo sa k návrhu ústne alebo písomne vyjadriť.

(³) Ústredný výbor Slovenského národného frontu predloží návrh na odvolanie poslanca Slovenskej národnej rady Predsedníctvu Slovenskej národnej rady.

(⁴) Predsedníctvo Slovenskej národnej rady zabezpečí, aby na prerokovanie návrhu na odvolanie poslanca boli zvolané verejné schôdzky voličov vo volebnom obvode. O návrhu na odvolanie poslanca rozhodujú voliči na týchto schôdzkach verejným hlasovaním.

(⁵) Ináč platia o odvolaní poslanca primerané ustanovenia tohto zákona o voľbe.

Hlava IX

Záverečné ustanovenia

§ 56

Úhrada nákladov

Výdavky spojené s vykonávaním volieb do Slovenskej národnej rady uhradzuje štát.

§ 57

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon Slovenskej národnej rady č.
7/1954 Zb. SNR o voľbách do Slovenskej národnej

rady v znení zákonov Slovenskej národnej rady č.
38/1960 Zb. a č. 31/1961 Zb.

§ 58

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Chudík v. r.

36

ZÁKON

z 26. februára 1964

o organizácii súdov a o voľbách sudcov

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ HLAVA

SÚSTAVA SÚDOV A HLAVNÉ ZÁSADY
ICH ORGANIZÁCIE A ČINNOSTI

§ 1

Sústava súdov

(1) Súdnicstvo vykonávajú volené a nezávislé ľudové súdy: Najvyšší súd, krajské a okresné súdy, vojenské súdy (vyššie vojenské súdy a vojenské obvodové súdy), ako aj miestne ľudové súdy.

(2) Na území hlavného mesta Prahy vykonáva pôsobnosť krajského súdu mestský súd; pôsobnosť okresných súdov vykonávajú obvodné súdy.

Úlohy súdov

§ 2

(1) Súdy sú povolané chrániť:

- a) socialistický štát, jeho spoločenské zriadenie a vzťahy k svetovej socialistickej sústave,
- b) politické, osobné, rodinné, pracovné, sociálne, bytové, majetkové a iné práva a zákonom chránené záujmy občanov,
- c) práva a zákonom chránené záujmy štátnych, družstevných a iných spoločenských a hospodárskych organizácií,
- d) bojaschopnosť ozbrojených síl i ozbrojených sborov a disciplínu a poriadok v nich ustanovený.

(3) Svojou činnosťou súdy vychovávajú občanov k oddanosti k vlasti, k veci socializmu a komunizmu, k zachovávaniu zákonov a iných právnych predpisov, k ochrane socialistického vlastníctva, k dodržiavaniu pracovnej disciplíny, k dôslednému plneniu povinností voči rodine a maloletým deťom, k úcte k právam, k cti a vážnosti spoluobčanov, k plneniu povinností, ktoré im ukladá obrana vlasti, k čestnému plneniu všetkých povinností k štátu a spoločnosti a k zachovávaniu všetkých pravidiel socialistického spolužitia.

(3) Pri ukladaní a výkone trestov (opatrení) majú súdy na zreteľ nielen potrestanie páchatela trestného činu alebo previnenia, ale aj jeho polepšenie a prevýchovu.

(4) Súdy upozorňujú orgány a organizácie na nedostatky, ktoré zistili v ich činnosti. Orgány a organizácie sú povinné na tieto upozornenia odpovedať a oznamovať, čo urobili na odstránenie zistených nedostatkov.

§ 3

(1) Súdy plnia svoje úlohy najmä tým, že:

- a) rozhodujú o právach a zákonom chránených záujmoch občanov a socialistických organizácií,
- b) rozhodujú, či trestný čin (previnenie) obvinený spáchal, a ukladajú osobám, ktoré sa trestného činu (previnenia) dopustili, zákonom ustanovené tresty (opatrenia),
- c) predchádzajú sporom medzi občanmi a socialistickými organizáciami a medzi občanmi navzájom, ako aj páchaniu protispoločenských činov.

(2) Súdy vykonávajú medzi občanmi výchovnú činnosť smerujúcu k propagácii socialistického práv-

neho poriadku a k prehľbovanu socialistického právneho vedomia pracujúcich.

Základné zásady organizácie a činnosti súdov

§ 4

(1) Súdnicstvo sa vykonáva za širokej účasti pracujúceho ľudu. Pri plnení svojich úloh postupujú súdy v úzkej súčinnosti s inými štátnymi orgánmi, najmä s národnými výbormi a s dobrovoľnými spoločenskými organizáciami pracujúcich a usilujú sa o to, aby do boja proti porušovaniu socialistického právneho poriadku boli zapojené najširšie vrstvy občanov.

(2) Na posilnenie výchovného vplyvu súdneho konania môžu v ňom vystupovať i národné výbory a dobrovoľné spoločenské organizácie pracujúcich; ich postavenie v konaní je upravené predpismi o súdnom konaní.

§ 5

(1) Súdny rozhodujú zásadne v sboroch (senáty, prezídium, plénum).

(2) Senáty Najvyššieho súdu, krajských, okresných a vojenských súdov sa skladajú jednak zo sudcov, ktorí svoju funkciu vykonávajú ako svoje povolanie, jednak zo sudcov, ktorí svoju funkciu vykonávajú popri svojom zamestnaní. Jední i druhí sudcovia sú si pri rozhodovaní rovní.

§ 6

Súdnicstvo sa spravidla vykonáva vo dvoch stupňoch.

§ 7

Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a sú viazaní jedine právnym poriadkom Československej socialistickej republiky. Sú povinní spravovať sa zákonmi a inými právnymi predpismi a vykladať ich v súlade so socialistickým právnym vedomím.

§ 8

(1) Všetci občania sú si pred zákonom i pred súdom rovní.

(2) Každý občan môže pred súdom konať vo svojej materčine.

§ 9

(1) Konanie pred všetkými súdmi je zásadne ústne a verejné. Verejnosť môže byť vylúčená len v prípadoch ustanovených zákonom.

(2) Rozsudky sa vyhlasujú v mene republiky a vždy verejne.

§ 10

(1) V konaní postupujú súdy tak, aby bol zistený skutočný stav vecí a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzajú.

(2) Pri prejednávaní protispoločenských činov môžu súdy ukladať len tresty (opatrenia) ustanovené zákonom a za činy v zákone uvedené.

§ 11

Obvinenému sa zabezpečuje právo obhajoby vrátane práva voliť si obhajcu.

§ 12

Účasť advokátov v súdnom konaní

Pri obhajobe občanov a pri poskytovaní inej právnej pomoci občanom a socialistickým organizáciám pôsobia advokáti.

§ 13

Účasť prokurátorov v súdnom konaní

Prokurátori sa podľa ustanovení súdnych poriadkov a iných právnych predpisov zúčastňujú na konaní pred súdmi a dozerajú na zákonnosť postupov a rozhodnutí súdov i na zákonnosť výkonu súdnych rozhodnutí.

DRUHÁ HLAVA

ORGANIZÁCIA A ČINNOSŤ SÚDOV

§ 14

Miestne ľudové súdy

(1) Miestne ľudové súdy sa skladajú z predsedu súdu, jeho zástupcu a ostatných sudcov miestneho ľudového súdu; všetci sudcovia miestnych ľudových súdov vykonávajú svoju funkciu popri svojom zamestnaní.

(2) Miestne ľudové súdy sa ustavujú v obciach a na pracoviskách.

(3) Rozsah právomoci miestnych ľudových súdov, spôsob, ako sa zriaďujú, ich volebné obvody i zásady ich organizácie a konania ustanovuje osobitný zákon.

Okresné súdy

§ 15

(1) Okresný súd sa skladá z predsedu súdu a ďalších sudcov, prípadne aj z námestníka (námestníkov) predsedu súdu.

(2) Okresný súd rozhoduje v senátoch.

(3) Senáty okresného súdu sa skladajú zo sudcu z povolania a dvoch sudcov.

§ 16

(1) Okresné sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa vo veciach, v ktorých zákon neustanovuje príslušnosť iného súdu.

(2) Okresné sudy rozhodujú:

- a) o odvolaniach podaných proti rozhodnutiam miestnych ľudových súdov,
- b) o sťažnostiach pre porušenie zákona podaných proti rozhodnutiam miestnych ľudových súdov.

(3) Okresné sudy ďalej rozhodujú o opravných prostriedkoch, prípadne uskutočňujú konanie v ďalších veciach, kde to ustanovujú osobitné predpisy.

(4) Okresné sudy ďalej sledujú rozhodovanie miestnych ľudových súdov a pomáhajú zabezpečovať jednotnosť rozhodovania o previneniach.

§ 17

(1) Predseda okresného súdu:

- a) môže predsedať ktorémukoľvek senátu,
- b) sleduje rozhodovanie všetkých senátov, zabezpečuje jednotný výklad i jednotné používanie zákonov pri rozhodovaní a môže dávať podnety na podanie sťažnosti pre porušenie zákona,
- c) môže podávať sťažnosti pre porušenie zákona proti právoplatným rozhodnutiam miestnych ľudových súdov.

(2) Predseda okresného súdu vykonáva štátnu správu okresného súdu, najmä organizuje a riadi prácu súdu, zabezpečuje jeho riadny chod po stránke kádrovej, hospodárskej a finančnej a stará sa o politickú a odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov okresného súdu.

(3) Predsedu okresného súdu zastupuje v jeho neprítomnosti námestník predsedu okresného súdu; ak predseda okresného súdu nemá námestníka, iný sudca z povolania predsedom súdu na to určený.

§ 18

Krajské sudy

(1) Krajský súd sa skladá z predsedu súdu, jeho námestníkov a ďalších sudcov.

(2) Krajský súd rozhoduje v senátoch a v prezídiu.

(3) Senáty krajského súdu sa skladajú:

- a) zo sudcu z povolania a dvoch sudcov, ak krajský súd rozhoduje ako súd prvého stupňa alebo ak preskúmava rozhodnutia iných orgánov,
- b) z troch sudcov z povolania a dvoch sudcov, ak krajský súd rozhoduje ako súd druhého stupňa,
- c) z troch sudcov z povolania v ostatných prípadoch.

§ 19

(1) Krajské sudy dozerajú na rozhodovanie všetkých súdov vo svojom obvode tým, že

- a) sledujú rozhodovanie všetkých súdov vo svojom obvode a zabezpečujú jednotný výklad i jednotné používanie zákonov pri rozhodovaní,
- b) rozhodujú ako sudy druhého stupňa vo veciach, v ktorých rozhodovali v prvom stupni okresné sudy alebo štátne notárstva,
- c) rozhodujú o sťažnostiach pre porušenie zákona podaných krajským prokurátorom alebo predsedom krajského súdu proti právoplatným rozhodnutiam okresných súdov vo veciach, v ktorých tieto sudy rozhodujú s konečnou platnosťou.

(2) Ako sudy prvého stupňa rozhodujú krajské sudy vo veciach ustanovených zákonom alebo príkázaných im Najvyšším súdom.

§ 20

(1) Prezídium krajského súdu sa skladá z predsedu krajského súdu, jeho námestníkov a ďalších dvoch sudcov z povolania. Platne sa môže uznášať za prítomnosti väčšiny svojich členov; pri rovnosti hlasov návrh nie je prijatý.

(2) Prezídium krajského súdu:

- a) sleduje rozhodovanie senátov krajského súdu i všetkých okresných súdov v obvode krajského súdu a zabezpečuje jednotný výklad i jednotné používanie zákonov pri rozhodovaní najmä tým, že vykonáva rozborov podľa jednotlivých úsekov rozhodovacej činnosti, zovšeobecňuje poznatky a upozorňuje na nedostatky v rozhodovaní,
- b) rozhoduje o sťažnostiach pre porušenie zákona, ak o sťažnosti pre porušenie zákona má rozhodovať krajský súd,
- c) predkladá predsedovi Najvyššieho súdu veci vhodné na to, aby ich Najvyšší súd po odňatí príslušnému súdu prikázal krajskému súdu ako súdu prvého stupňa na rozhodnutie.

(3) O sťažnostiach pre porušenie zákona rozhoduje prezídium krajského súdu za účasti krajského prokurátora. Konanie je neverejné okrem rozhodovania o sťažnostiach pre porušenie zákona v občianskoprávných veciach, kde platia ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

§ 21

(1) Predseda krajského súdu:

- a) môže predsedať ktorémukoľvek senátu,
- b) riadi prácu prezídia krajského súdu, predsedá mu, vybavuje sťažnosti pracujúcich a môže dávať predsedovi Najvyššieho súdu podnety na podanie sťažnosti pre porušenie zákona,

c) môže podávať sťažnosti pre porušenie zákona proti právoplatným rozhodnutiam okresných súdov vo veciach, v ktorých tieto sudy rozhodujú s konečnou platnosťou.

(²) Predseda krajského súdu vykonáva štátnu správu krajského súdu, najmä organizuje a riadi prácu krajského súdu, zabezpečuje jeho riadny chod po stránke kadrovej, hospodárskej a finančnej, stará sa o politickú a odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov krajského súdu a riadi i kontroluje výkon štátnej správy okresných súdov. Ustanovuje zo sudcov z povolania krajského súdu dvoch stálych členov prezídia krajského súdu a predsedov senátov krajského súdu.

(³) Predsedu krajského súdu zastupuje v jeho neprítomnosti námestník predsedu krajského súdu.

Vojenské sudy

§ 22

(¹) Vojenský obvodový súd a vyšší vojenský súd sa skladá z náčelníka, prípadne jeho zástupcu a ďalších sudcov.

(²) Vojenské sudy rozhodujú v senátoch.

(³) Senáty vojenského obvodového súdu sa skladajú zo sudcu z povolania a dvoch sudcov.

(⁴) Senáty vyššieho vojenského súdu sa skladajú:

- a) zo sudcu z povolania a dvoch sudcov, ak vyšší vojenský súd rozhoduje ako súd prvého stupňa,
- b) z troch sudcov z povolania a dvoch sudcov, ak vyšší vojenský súd rozhoduje ako súd druhého stupňa,
- c) v ostatných prípadoch z troch sudcov z povolania.

§ 23

(¹) Vojenské sudy prejednávajú trestné činy príslušníkov ozbrojených síl a ozbrojených sborov, vojnových zajatcov, prípadne i iných osôb, pri ktorých to ustanovuje zákon.

(²) Veci uvedené v odseku 1 prejednávajú ako sudy prvého stupňa vojenské obvodové sudy, ak nie sú na ich prejednanie podľa zákona príslušné vyššie vojenské sudy.

(³) Vyššie vojenské sudy dozerajú na súdnu činnosť všetkých vojenských obvodových súdov vo svojom obvode tým, že

a) sledujú rozhodovanie vojenských obvodových súdov a starajú sa o jeho jednotnosť,

b) rozhodujú ako sudy druhého stupňa vo veciach, v ktorých rozhodovali vojenské obvodové sudy ako sudy prvého stupňa.

(⁴) Ako sudy prvého stupňa rozhodujú vyššie vojenské sudy vo veciach ustanovených zákonom alebo prikázaných im Najvyšším súdom.

§ 24

(¹) Náčelník vojenského súdu:

- a) môže predsedáť ktorémukoľvek senátu,
- b) sleduje rozhodovanie všetkých senátov vojenského súdu a zabezpečuje jednotnosť ich rozhodovania,
- c) organizuje a riadi prácu vojenského súdu,
- d) stará sa o politickú a odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov vojenského súdu,
- e) plní ďalšie povinnosti, ktoré sú dané jeho vojenským služobným pomerom.

(²) Náčelník vyššieho vojenského súdu okrem toho zabezpečuje organizáciu dozoru vyššieho vojenského súdu na súdnu činnosť všetkých vojenských obvodových súdov v jeho obvode.

Najvyšší súd

§ 25

(¹) Najvyšší súd sa skladá z predsedu súdu, jeho námestníkov a ďalších sudcov.

(²) Najvyšší súd rozhoduje v senátoch, v prezídiu a pléne.

(³) Senáty Najvyššieho súdu sa skladajú:

- a) ak rozhoduje Najvyšší súd ako súd druhého stupňa, z troch sudcov z povolania a dvoch sudcov,
- b) v ostatných prípadoch z troch sudcov z povolania.

§ 26

Najvyšší súd je najvyšším súdnym orgánom dozeraúcim na rozhodovaciu činnosť všetkých ostatných súdov. Vykonáva dozor nad rozhodovaním všetkých súdov najmä tým, že

- a) sleduje rozhodovanie všetkých ostatných súdov, zabezpečuje jednotný výklad a jednotné používanie zákonov pri rozhodovaní,
- b) rozhoduje ako súd druhého stupňa vo veciach, v ktorých rozhodovali ako sudy prvého stupňa krajské sudy a vyššie vojenské sudy,
- c) rozhoduje o sťažnostiach pre porušenie zákona podaných generálnym prokurátorom alebo pred-

sedom Najvyššieho súdu proti právoplatným rozhodnutiam okresných, vojenských obvodových, krajských a vyšších vojenských súdov, Najvyššieho súdu a štátnych notárstiev,

d) riadi činnosť prezidií krajských súdov.

§ 27.

Najvyšší súd môže za podmienok ustanovených súdnymi poriadkami na návrh predsedu Najvyššieho súdu alebo generálneho prokurátora vec príslušnému súdu odňať a prikázať ju na prejednanie a rozhodnutie inému súdu.

§ 28

(¹) Sudcovia z povolania Najvyššieho súdu tvoria podľa úseku svojej činnosti trestné, občianskoprávne a vojenské kolégium. Predsedami kolégií sú námestníci predsedu Najvyššieho súdu.

(²) Predsedovia kolégií organizujú činnosť kolégií a podávajú plénu Najvyššieho súdu zprávy o ich činnosti.

§ 29

(¹) Prezídium Najvyššieho súdu sa skladá z predsedu Najvyššieho súdu, jeho námestníkov a ďalších troch sudcov z povolania, ktorých určuje predseda Najvyššieho súdu po jednom z každého kolégia. Prezídium sa môže platne uznášať za prítomnosti väčšiny svojich členov; pri rovnosti hlasov návrh nie je prijatý.

(²) Prezídium Najvyššieho súdu:

- a) sleduje rozhodovanie senátov Najvyššieho súdu i všetkých ostatných súdov a zabezpečuje jednotný výklad a jednotné používanie zákonov pri rozhodovaní najmä tým, že vykonáva rozboru podľa jednotlivých úsekov rozhodovacej činnosti, zovšeobecňuje poznatky a upozorňuje na nedostatky v rozhodovaní,
- b) pripravuje podklady pre konanie pléna Najvyššieho súdu,
- c) ukladá úlohy prezídiám krajských súdov, pokiaľ ide o vykonávanie rozborov podľa jednotlivých úsekov rozhodovacej činnosti o zovšeobecňovanie poznatkov a o upozorňovanie na nedostatky v rozhodovaní,
- d) rozhoduje o sťažnostiach pre porušenie zákona podaných proti rozhodnutiam senátov Najvyššieho súdu, ak sa nerozhodne predložiť takú sťažnosť na rozhodnutie plénu Najvyššieho súdu.

(³) Zasadania prezídia Najvyššieho súdu sú neverejné okrem zasadania pri rozhodovaní o sťažnos-

tiach pre porušenie zákona v občianskoprávných veciach, kde platia ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Generálny prokurátor sa zúčastňuje na zasadaní prezídia Najvyššieho súdu povinne, ak sa koná o sťažnosti pre porušenie zákona. V ostatných prípadoch sa môže na zasadaní prezídia zúčastniť aj minister spravodlivosti, povereník Slovenskej národnej rady pre spravodlivosť, prípadne vedúci iných štátnych orgánov a spoločenských organizácií a s poradným hlasom predsedovia krajských súdov a náčelníci vyšších vojenských súdov.

§ 30

(¹) Plénum Najvyššieho súdu sa skladá z predsedu Najvyššieho súdu, jeho námestníkov a ostatných sudcov z povolania Najvyššieho súdu. Platne sa môže uznášať za prítomnosti najmenej dvoch tretín všetkých sudcov z povolania Najvyššieho súdu.

(²) Plénum Najvyššieho súdu najmä:

- a) vydáva na zabezpečenie jednotného výkladu a jednotného používania zákonov a iných právnych predpisov smernice pre ich správny výklad,
- b) rozhoduje o sťažnostiach pre porušenie zákona postúpených mu na prejednanie a rozhodnutie prezídiom Najvyššieho súdu,
- c) prejednáva zprávy predsedov kolégií Najvyššieho súdu o činnosti týchto kolégií.

(³) Zasadania pléna Najvyššieho súdu sú neverejné. Generálny prokurátor sa zúčastňuje na zasadaní pléna Najvyššieho súdu povinne, ak sa koná o sťažnosti pre porušenie zákona. V ostatných prípadoch sa môže na zasadaní pléna zúčastniť aj minister spravodlivosti, povereník Slovenskej národnej rady pre spravodlivosť, prípadne vedúci iných štátnych orgánov a spoločenských organizácií a s poradným hlasom predsedovia krajských súdov a náčelníci vyšších vojenských súdov.

(⁴) Plénum Najvyššieho súdu zasadá najmenej raz za tri mesiace.

§ 31

(¹) Predseda Najvyššieho súdu:

- a) môže predsedáť ktorémukoľvek senátu,
- b) zvoľáva plénum a prezídium Najvyššieho súdu, predsedá im a určuje program ich konania,
- c) môže podávať sťažnosti pre porušenie zákona proti právoplatným rozhodnutiam okresných, vojenských obvodových, krajských a vyšších vojenských súdov a Najvyššieho súdu.

(²) Predseda Najvyššieho súdu vykonáva štátnu správu Najvyššieho súdu, najmä organizuje a riadi

prácu Najvyššieho súdu, zabezpečuje jeho riadny chod po stránke kádrovej, hospodárskej a finančnej a stará sa o politickú a odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov Najvyššieho súdu s výnimkou vojenského kolégia Najvyššieho súdu. Predseda Najvyššieho súdu ustanovuje zo zvolených sudcov z povolania Najvyššieho súdu troch stálych členov prezídia Najvyššieho súdu a predsedov senátov Najvyššieho súdu s výnimkou predsedov senátov vojenského kolégia Najvyššieho súdu.

(³) Predseda Najvyššieho súdu zastupuje v jeho neprítomnosti námestník predsedu Najvyššieho súdu.

§ 32

Plénum Najvyššieho súdu sa uznáva na spravovacom poriadku, ktorý určuje podrobnosti o organizácii práce na Najvyššom súde.

§ 33

Sídla a obvody okresných, krajských a vojenských súdov

(¹) Sídla a obvody okresných a krajských súdov sa zhodujú so sídlami a obvody okresných a krajských národných výborov.

(²) Minister spravodlivosti môže ustanoviť, že veci určitého druhu z obvodu niekoľkých okresných národných výborov bude vybavovať jeden okresný súd.

(³) Vojenské obvodové sudy a vyššie vojenské sudy zriaďuje a zrušuje prezident republiky, ktorý tiež určí ich sídla, obvody a príslušnosť.

§ 34

Konanie mimo sídla súdu

Na zvýšenie výchovného účinku súdneho konania môžu sudy prejednávať jednotlivé veci priamo na závodoch alebo v iných miestach mimo svojho sídla. Vojenské sudy ich môžu prejednávať v jednotkách ozbrojených síl a ozbrojených sborov.

TRETIA HLAVA

VÝKON ŠTÁTNEJ SPRÁVY SÚDOV

§ 35

Štátnu správu súdov vykonáva Ministerstvo spravodlivosti, ktoré organizuje a kontroluje činnosť súdov. Za tým účelom najmä:

a) vykonáva previerky práce okresných, krajských a vojenských súdov;

b) sleduje súdnu činnosť, zovšeobecňuje ju a navrhuje plénu Najvyššieho súdu vydanie smerníc

pre správny výklad zákonov a iných právnych predpisov; ak má za to, že niektorá právoplatne rozhodnutá vec bola posúdená nesprávne, môže dať poňet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona,

c) vydáva inštrukcie a smernice o otázkach organizácie a práce súdov,

d) riadi činnosť súdov na úseku propagácie právneho poriadku,

e) zabezpečuje riadny chod súdov po stránke kádrovej, hospodárskej a finančnej.

f) organizuje a riadi politickú a odbornú výchovu sudcov a ostatných pracovníkov súdov.

§ 36

(¹) Štátnu správu na okresných a krajských súdoch a na Najvyššom súde vykonávajú predsedovia týchto súdov.

(²) Predsedovia krajských súdov riadia a kontrolujú výkon štátnej správy na okresných súdoch v obvode príslušného krajského súdu.

§ 37

(¹) Úlohy Ministerstva spravodlivosti na úseku vojenského súdnictva vykonáva Správa vojenských súdov; na jej čele stojí námestník ministra spravodlivosti — náčelník Správy vojenských súdov, ktorý je nadriadeným všetkých vojakov činných na vojenských súdoch a vojenskom kolégiu Najvyššieho súdu a na Správe vojenských súdov.

(²) Námestník ministra spravodlivosti — náčelník Správy vojenských súdov upravuje úlohy náčelníkov vojenských súdov a predsedu vojenského kolégia Najvyššieho súdu na úseku správy.

§ 38

Za výkon štátnej správy súdov zodpovedajú orgány ňou poverené ministromi spravodlivosti.

ŠTVRTÁ HLAVA

VOĽBY SUDCOV

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia o voľbách

§ 39

Volebné obdobie

(¹) Sudcovia Najvyššieho súdu, krajských a okresných súdov sú volení na dobu štyroch rokov.

(2) Sudcovia vojenských súdov a sudcovia vojenského kolégia Najvyššieho súdu sú volení na dobu, po ktorú vykonávajú vojenskú činnú službu alebo po ktorú sú príslušníkmi ozbrojených sborov, najdlhšie však na dobu štyroch rokov.

§ 40

Predpoklady pre voľbu

(1) Za sudcu môže byť zvolený každý občan Československej socialistickej republiky, ktorý je politicky a odborne vyspelý, ktorého skúsenosti a morálne vlastnosti dávajú záruku, že bude funkciu riadne vykonávať, má právo voliť do zastupiteľských sborov a v deň voľby dovŕšil 21 rokov; ak ide o sudcu z povolania, musí v deň voľby dovŕšiť 23 rokov a mať úplné vysokoškolské právnické vzdelanie.

(2) Za sudcu vojenského súdu a vojenského kolégia Najvyššieho súdu môže byť zvolený plnoletý občan Československej socialistickej republiky, ktorý je politicky a odborne vyspelý, ktorého skúsenosti a morálne vlastnosti dávajú záruku, že bude funkciu riadne vykonávať, má právo voliť do zastupiteľských sborov a koná vojenskú činnú službu alebo je príslušníkom ozbrojených sborov; ak ide o sudcu z povolania, musí mať hodnosť dôstojníka (generála) a úplné vysokoškolské právnické vzdelanie.

§ 41

Počet sudcov

(1) Počet sudcov z povolania na okresných a krajských súdoch i na Najvyššom súde určí minister spravodlivosti.

(2) Počet sudcov z povolania na vojenských obvodových súdoch, vyšších vojenských súdoch a vojenskom kolégiu Najvyššieho súdu určí minister spravodlivosti po dohode s ministrom národnej obrany.

(3) Počet ostatných sudcov určia predsedovia (náčelníci) súdov; náčelníci vyšších vojenských súdov určia počet týchto sudcov i na jednotlivých vojenských obvodových súdoch. Predsedovia (náčelníci) súdov určia počet sudcov tak, aby jednotliví sudcovia nemuseli zasadať viac ako 12 dní v roku.

§ 42

Sľub

(1) Po svojom zvolení skladajú sudcovia tento sľub: „Sľubujem, že budem verný Československej socialistickej republike a veci socializmu, že sa bu-

dem spravovať Ústavou i ostatnými zákonmi a vykladať ich v súlade so socialistickým právnym vedomím.“

(2) Sľub skladajú:

- sudcovia okresných a krajských súdov do rúk predsedu príslušného národného výboru,
- sudcovia Najvyššieho súdu a sudcovia z povolania vojenských súdov do rúk predsedu Národného zhromaždenia,
- ostatní sudcovia vojenských súdov do rúk náčelníkov týchto súdov.

Druhý oddiel

Voľby sudcov okresných súdov

§ 43

(1) Pre voľby sudcov okresných súdov platia obdobne ustanovenia o voľbách do okresných národných výborov podľa zákona o voľbách do Národného zhromaždenia a do národných výborov s týmito odchýlkami:

- Volebné obvody určí okresný národný výbor tak, aby volebné obvody pre voľbu sudcu z povolania zahrňovali vždy niekoľko volebných obvodov vytvorených pre voľby do okresného národného výboru a aby volebné obvody pre voľbu ostatných sudcov sa zhodovali s volebnými obvodmi vytvorenými pre voľby do okresného národného výboru.
- Vo volebnom obvode pre voľbu sudcu z povolania sa volí jeden sudca z povolania. Vo volebnom obvode pre voľby ostatných sudcov sa volí niekoľko sudcov; ich počet pre každý volebný obvod určí okresný národný výbor tak, aby bol zvolený celkový počet sudcov, určený predsedom okresného súdu.
- Pre každý volebný obvod, v ktorom sa volia sudcovia, ktorí svoju funkciu vykonávajú popri svojom zamestnaní, môže byť navrhnutých toľko kandidátov, koľko ich má byť v tomto volebnom obvode zvolených, alebo viac kandidátov.
- Hlasovacie lístky sú pre voľbu sudcu z povolania a ostatných sudcov spoločné. Okresným volebným komisiám ich obstará obvodná volebná komisia pre voľbu sudcu z povolania.
- Ak nebol vo volebnom obvode pre voľbu sudcov zvolený určený počet sudcov, určí obvodná volebná komisia pre voľbu sudcov do 14 dní nové voľby; v nových voľbách sa zvolí zostávajúci počet sudcov.

(2) Ak sa voľby sudcov okresných súdov konajú súčasne s voľbami do Národného zhromaždenia a do národných výborov, púčia komisie zriadené pre voľby do Národného zhromaždenia a do národných vý-

borov aj úlohy komisií pre voľby sudcov. Pre voľbu sudcu z povolania sa zriadi obvodná volebná komisia pre voľbu sudcu z povolania. Úlohy obvodnej volebnej komisie pre voľbu ostatných sudcov plní obvodná volebná komisia pre voľbu do okresných národných výborov.

§ 44

Predseda a námestníka (námestníkov) predsedu okresného súdu zvolí zo zvolených sudcov z povolania okresný národný výbor na návrh ministra spravodlivosti.

Tretí oddiel

Voľby sudcov krajských súdov,
Najvyššieho súdu a vojenských súdov

§ 45

Voľby sudcov krajských súdov

Sudcovia krajských súdov sú volení krajskými národnými výbormi na návrh príslušného orgánu Národného frontu; zo zvolených sudcov z povolania zvolí predsedu krajského súdu a jeho námestníka (námestníkov) krajský národný výbor na návrh ministra spravodlivosti.

§ 46

Voľby sudcov Najvyššieho súdu

(¹) Sudcovia Najvyššieho súdu sú volení Národným zhromaždením na návrh príslušného orgánu Národného frontu; ak ide o sudcov vojenského kolegia, na návrh ministra spravodlivosti po dohode s ministrom národnej obrany a ak ide o sudcov z úseku Ministerstva vnútra, na návrh ministra spravodlivosti po dohode s ministrom vnútra; zo zvolených sudcov z povolania Najvyššieho súdu zvolí Národné zhromaždenie predsedu Najvyššieho súdu a jeho námestníkov. Návrhy predkladá minister spravodlivosti.

(²) Do ostatných funkcií ustanovuje sudcov z povolania Najvyššieho súdu predseda Najvyššieho súdu; ak ide o sudcov z povolania vojenského kolegia Najvyššieho súdu, minister spravodlivosti po dohode s ministrom národnej obrany.

§ 47

Voľby sudcov vojenských súdov

(¹) Sudcov z povolania vojenských súdov volí Národné zhromaždenie na návrh ministra spravodlivosti podaný po dohode s ministrom národnej obrany. Do príslušných funkcií ich ustanovuje minister spravodlivosti po dohode s ministrom národnej obrany.

(²) Kandidátov na funkciu ostatných sudcov vojenských súdov navrhujú kolektívy príslušníkov ozbrojených síl a ozbrojených sborov. Môže sa navrhnúť toľko kandidátov, koľko je určený počet sudcov alebo viac. Výber kandidátov vykonávajú komisie pre voľbu sudcov vojenských súdov ustavené príslušnými veliteľmi. Títo sudcovia vojenských súdov sú volení verejným hlasovaním na zhromaždeniach príslušníkov ozbrojených síl a ozbrojených sborov. Počet týchto sudcov, ktorí majú byť z celkového počtu určeného pre jednotlivé vojenské obvodové sudy a vyššie vojenské sudy zvolení v jednotlivých útvaroch alebo zložkách, určia náčelníci vyšších vojenských súdov.

Štvrtý oddiel

Doplňovacie voľby

§ 48

Ak počas funkčného obdobia klesne počet sudcov a ak je potrebné pre zabezpečenie riadneho chodu súdu zvolit' sudcov nových, vykonajú sa doplňovacie voľby.

PIATA HLAVA
POSTAVENIE SUDCOV

§ 49

Základné povinnosti sudcov

(¹) Sudcovia sú povinní pri výkone svojej funkcie zachovávať zákony i iné právne predpisy, vykladať ich v záujme pracujúceho ľudu a rozhodovať spravodlivo.

(²) Sudcovia sú povinní využívať svoje znalosti a skúsenosti na politickú a výchovnú činnosť medzi občanmi. Táto politická a výchovná činnosť má smerovať k upevňovaniu socialistických vzťahov medzi občanmi a k prehĺbovaniu socialistického právneho vedomia pracujúcich. Majú preto oboznamovať občanov so zásadami socialistického právneho poriadku a na besedách s občanmi prejednávať i vhodné verejne prejednávané typické prípady porušovania socialistickej zákonnosti a zásad socialistického spoluzitia.

(³) Sudcovia sú tiež povinní zachovávať v úradných veciach mlčanlivosť, a to i po zániku sudcovskej funkcie, ak neboli od tejto povinnosti zo zákona alebo osobou na to povolanou oslobodení. Oslobodiť sudcu od povinnosti zachovávať mlčanlivosť môže predseda (náčelník) súdu a ak ide o predsedu (náčelníka) súdu, predseda (náčelník) súdu vyššieho stupňa.

(⁴) Sudcovia sú povinní svoje povinnosti svedomite vykonávať a vystríhať sa pri výkone svojej funkcie i v občianskom živote všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť sudcovskej funkcie alebo znížiť dôveru občanov k socialistickému súdnictvu.

§ 50

Podávanie správ o činnosti súdov

(1) Sudcovia okresného súdu podávajú svojim voličom pravidelne správy o svojej činnosti a o činnosti súdu, na ktorom vykonávajú svoju sudcovskú funkciu.

(2) Sudcovia vojenských súdov podávajú svojim voličom pravidelne správy o svojej činnosti a o činnosti súdu, na ktorom vykonávajú svoju sudcovskú funkciu.

(3) Predsedovia krajských súdov v súčinnosti so všetkými sudcami krajského súdu podávajú krajským národným výborom správy o činnosti krajského súdu.

(4) Predseda Najvyššieho súdu podáva Národnému zhromaždeniu správy o stave socialistickej zákonnosti, správy o rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu a vojenských súdov a ďalej správy o usmerňovaní rozhodovacej činnosti ostatných súdov.

Zánik sudcovskej funkcie

§ 51

Odvolanie zo sudcovskej funkcie

(1) Sudca môže byť z funkcie odvolaný pred uplynutím funkčného obdobia, ak závažným spôsobom porušuje svoje sudcovské povinnosti alebo ak z iného dôvodu stratí dôveru pracujúcich.

(2) O odvolaní sudcu okresného súdu rozhodujú voliči volebného obvodu, v ktorom bol zvolený. Prítom sa postupuje obdobne podľa ustanovení o odvolaní poslanca národného výboru.

(3) O odvolaní sudcu krajského súdu z funkcie rozhoduje krajský národný výbor.

(4) O odvolaní sudcu Najvyššieho súdu z funkcie rozhoduje Národné zhromaždenie.

(5) O odvolaní sudcu z povolania vojenského súdu a sudcu vojenského kolégia Najvyššieho súdu z funkcie rozhoduje Národné zhromaždenie.

(6) O odvolaní sudcu vojenského súdu z funkcie rozhoduje zhromaždenie príslušníkov ozbrojených síl alebo ozbrojených sborov. Postup pri jeho odvolávaní z funkcie upraví minister spravodlivosti spoločne s ministrom národnej obrany a s ministrom vnútra.

(7) Návrh na odvolanie sudcu z funkcie môže podať aj minister spravodlivosti. Ak návrh nepodá minister spravodlivosti, je potrebné pred rozhodnutím o odvolaní vyžiadať si jeho vyjadrenie.

(8) Funkcia sudcu zaniká dňom, keď mu bolo doručené rozhodnutie o odvolaní z funkcie.

§ 52

Uvoľnenie zo sudcovskej funkcie

(1) Sudca môže byť na svoju žiadosť zo sudcovskej funkcie uvoľnený, ak ju nemôže trvale vyko-

návať preto, že bol povolaný do inej spoločensky významnej funkcie, alebo pre chorobu alebo z iných vážnych dôvodov.

(2) O uvoľnení rozhoduje:

- okresný národný výbor, ak ide o sudcu okresného súdu,
- krajský národný výbor, ak ide o sudcu krajského súdu,
- Národné zhromaždenie, ak ide o sudcu Najvyššieho súdu alebo o sudcu z povolania vojenského súdu,
- minister spravodlivosti, ak ide o ostatných sudcov vojenského súdu.

(3) Pred rozhodnutím orgánov uvedených v odseku 2 písm. a) až c) o uvoľnení z funkcie je potrebné si vyžiadať stanovisko ministra spravodlivosti.

(4) Funkcia sudcu zaniká dňom, keď mu bolo doručené rozhodnutie o uvoľnení.

§ 53

(1) Sudca stráca svoju funkciu tiež dňom právoplatnosti rozsudku, ktorým bol odsúdený pre trestný čin spáchaný úmyselne, alebo ak stratil právo voliť.

(2) Sudca vojenského súdu a vojenského kolégia Najvyššieho súdu stráca svoju funkciu tiež dňom prepustenia z vojenskej činnejš služby alebo z ozbrojeného sboru.

§ 54

Podmienky trestného stíhania sudcov

Pre činy spáchané pri výkone sudcovskej funkcie alebo v súvislosti s výkonom tejto funkcie môžu byť sudcovia trestne stíhaní alebo vzatí do väzby iba so súhlasom:

- okresného národného výboru, ak ide o sudcu okresného súdu,
- krajského národného výboru, ak ide o sudcu krajského súdu,
- Národného zhromaždenia, ak ide o sudcu Najvyššieho súdu alebo o sudcu z povolania vojenského súdu,
- ministra spravodlivosti, ak ide o sudcu vojenského súdu.

§ 55

Dočasné pozbavenie výkonu funkcie

(1) Sudca, ktorý je trestne stíhaný, alebo na ktorého bol podaný návrh na odvolanie z funkcie, môže byť až do skončenia trestného konania alebo do rozhodnutia o návrhu na odvolanie z funkcie dočasne pozbavený výkonu sudcovskej funkcie.

(2) O dočasnom pozbavení výkonu sudcovskej funkcie rozhoduje:

- a) predseda súdu, ak ide o sudcu príslušného súdu,
- b) predseda krajského súdu, ak ide o predsedu okresného súdu,
- c) minister spravodlivosti, ak ide o predsedu krajského súdu, námestníka predsedu Najvyššieho súdu, sudcu vojenského súdu alebo vojenského kolégia Najvyššieho súdu.

(3) Orgán, ktorý začal trestné konanie proti sudcovi, upovedomí o tom predsedu príslušného súdu a ak ide o sudcu z povolania, aj ministra spravodlivosti.

§ 56

Právne pomery sudcov z povolania

(1) Sudcovia z povolania sú volenými funkcionármi. Majú právo na odmenu za výkon funkcie; podrobnosti určí minister spravodlivosti.

(2) Pokiaľ tento zákon neupravuje postavenie sudcov z povolania inak, vzťahujú sa na nich predpisy platné pre pracovníkov v pracovnom pomere, najmä predpisy o ich nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení, o nárokoch na dovolenku, o pracovnom čase a o nárokoch na náhradu cestovných, sťahovacích a iných výdavkov.

(3) Zvoleným sudcom z povolania sa zachováva ich pracovný pomer; v tomto pracovnom pomere však majú odo dňa nástupu do funkcie nárok na pracovné voľno bez nároku na náhradu mzdy.

Osobitná úprava výkonu funkcie sudcov z povolania

§ 57

(1) V záujme zabezpečenia riadneho plnenia úloh súdnictva môže byť sudca z povolania okresného súdu najdlhšie na dobu šesť mesiacov poverený výkonom sudcovskej funkcie na inom okresnom súde v obvode toho istého krajského súdu.

(2) Opatrenia podľa odseku 1 robí predseda krajského súdu.

§ 58

(1) Z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 môže byť sudca z povolania súdu vyššieho stupňa poverený najdlhšie na dobu šesť mesiacov výkonom sudcovskej funkcie na súde nižšieho stupňa; ak ide o sudcu z povolania krajského súdu, môže byť poverený výkonom funkcie iba v obvode tohto krajského súdu.

(2) Opatrenia podľa odseku 1 robí minister spravodlivosti, ak ide o sudcu Najvyššieho súdu, po do-

hode s predsedom Najvyššieho súdu, a ak ide o sudcu krajského súdu, po dohode s predsedom krajského súdu.

§ 59

(1) Z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1, najmä na prehlbenie svojich skúseností a odborných znalostí môže byť sudca z povolania povolaný najdlhšie na dobu šiestich mesiacov na výkon sudcovskej funkcie na súde vyššieho stupňa.

(2) O povolaní podľa odseku 1 rozhoduje predseda súdu, na ktorom má sudca z povolania dočasne vykonávať funkciu. Ak ide o povolanie na Najvyšší súd, rozhoduje minister spravodlivosti po dohode s predsedom Najvyššieho súdu.

§ 60

Pri sudcoch z povolania vojenských súdov robí opatrenia podľa § 57 až 59 námestník ministra spravodlivosti — náčelník Správy vojenských súdov.

§ 61

Minister spravodlivosti môže poviať sudcu z povolania najdlhšie na dobu šiestich mesiacov na Ministerstvo spravodlivosti na prehlbenie jeho skúseností a odborných znalostí i na využitie jeho skúseností zo sudcovskej činnosti.

§ 62

Kárna zodpovednosť sudcov z povolania

Sudca z povolania môže byť kárne stíhaný, ak poruší svoje sudcovské povinnosti alebo ak sa správa spôsobom nedôstojným sudcu a narušujúcim autoritu jeho sudcovskej funkcie. Kárnu zodpovednosť sudcov z povolania upravuje osobitný zákon.

Niektoré ustanovenia o postavení sudcov, ktorí vykonávajú svoju funkciu popri svojom zamestnaní

§ 63

Povolávanie na súdne pojednávanie

(1) Sudcovia sa povolávajú na výkon sudcovskej funkcie na dobu neprevyšujúcu 12 dní v roku; predĺženie tejto doby je prípustné len vtedy, ak treba dokončiť prejednanie vecí začatej za ich účasti.

(2) Predseda (náčelník) súdu môže poveriť sudcu, ktorý má úplné vysokoškolské právnické vzde-

lanie, funkciou sudcu z povolania i na dobu dlhšiu ako 12 dní; toto opatrenie môže sa urobiť len so súhlasom sudcu a po dohode s organizáciou, v ktorej je sudca zamestnaný.

(²) Sudcovia vojenských súdov a vojenského kolégia Najvyššieho súdu povolávajú sa spravidla z ozbrojených síl alebo z ozbrojeného sboru, ktorých je obvinený príslušníkom; musia mať rovnakú hodnotnosť ako ten z obvinených, ktorý má hodnotnosť najvyššiu, alebo hodnotnosť vyššiu.

§ 64

Náhrada mzdy za dobu vykonávania sudcovskej funkcie

(¹) Sudcom, ktorí sú v pracovnom pomere, patrí za dobu, po ktorú vykonávajú sudcovskú funkciu alebo plnia iné povinnosti spojené s touto funkciou, náhrada ušlej mzdy. Náhradu ušlej mzdy je povinný poskytovať podnik, v ktorom je sudca zamestnaný.

(²) Sudcom, ktorí nie sú v pracovnom pomere, nahrádza ušlý zárobok za dobu výkonu sudcovskej funkcie alebo iných povinností spojených s touto funkciou štát. Spôsob a výšku náhrady určí Ministerstvo spravodlivosti po dohode s Ministerstvom financií a Ústrednou radou odborov.

(³) Štát uhrádza sudcom hotové výdavky, ktoré vzniknú vykonávaním sudcovskej funkcie alebo iných povinností spojených s touto funkciou. Spôsob náhrady určí Ministerstvo spravodlivosti po dohode s Ministerstvom financií a Ústrednou radou odborov.

§ 65

Zachovanie nárokov v nemocenskom poistení a sociálnom zabezpečení

(¹) Sudcovia nemôžu byť vykonávaním sudcovskej funkcie alebo iných povinností s touto funkciou spojených ukrátení na svojich nárokoch z nemocenského poistenia a sociálneho zabezpečenia.

(²) Úraz, ktorý sudca utrpí pri výkone sudcovskej funkcie alebo iných povinností s touto funkciou spojených, sa považuje vždy za pracovný úraz.

§ 66

Pracovné voľno na vykonávanie sudcovskej funkcie

(¹) Podniky a ostatné organizácie sú povinné poskytovať sudcom pracovné voľno na vykonávanie sudcovskej funkcie i iných povinností s touto funkciou spojených.

(²) V ozbrojených silách a v ozbrojených sboroch sú príslušní velitelia povinní umožňovať sudcom

plnenie všetkých povinností vyplývajúcich zo sudcovskej funkcie.

ŠIESTA HLAVA

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 67

Určenie termínu volieb

(¹) Čas, kedy sa má vykonať voľba sudcov Najvyššieho súdu, krajských a okresných súdov a sudcov z povolania vojenských súdov, určí Predsedníctvo Národného zhromaždenia.

(²) Čas, kedy sa má vykonať voľba ostatných sudcov vojenských súdov, ako aj organizáciu a prípravu týchto volieb určí minister spravodlivosti spoločne s ministrom národnej obrany a ministrom vnútra.

§ 68

Minister spravodlivosti môže vydať osvedčenie, že kandidát na funkciu sudcu z povolania spĺňa predpoklady pre voľbu, i keď nemá doteraz dokončené vysokoškolské právnické vzdelanie.

§ 69

Opatrenia týkajúce sa vojenského súdnictva robí minister spravodlivosti po dohode s ministrom národnej obrany.

§ 70

(¹) Sudcovia vykonávajú svoju funkciu i po uplynutí doby, na ktorú boli zvolení, až do času, keď nastúpia do funkcie sudcovia novozvolení.

(²) Sudca, u ktorého bolo urobené opatrenie podľa § 59, vykonáva svoju funkciu do času, keď nastúpi novozvolený sudca na súde, na ktorý bol povolaný.

§ 71

Minister spravodlivosti urobí opatrenia, aby sudcovia z povolania, pokiaľ nebudú zvolení do tejto funkcie, boli zaradení na miesta zodpovedajúce ich politickej a odbornej kvalifikácii.

§ 72

(¹) Sudcovia z povolania, ktorí sú v čase svojho funkčného obdobia povolaní podľa branného zákona na vojenské cvičenie ako dôstojníci v zálohe a pri-

delení na vojenské súdy, môžu byť rozhodnutím ministra spravodlivosti poverení na túto dobu výkonom sudcovskej funkcie, ktorú inak vykonávajú sudcovia z povolania vojenských súdov.

(²) Za brannej pohotovosti štátu upraví spôsob dopĺňovania sudcov vojenských súdov a vojenského kolégia Najvyššieho súdu minister spravodlivosti po dohode s ministrom národnej obrany a ministrom vnútra.

§ 73

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 62/1961 Zb. o organizácii súdov a vládne nariadenie č. 63/1961 Zb., ktorým sa vydáva volebný poriadok pre voľby sudcov okresných súdov.

§ 74

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Lenárt v. r.

OZNÁMENIE O VYDANÍ VŠEOBECNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Minister vnútra vydal

podľa § 4 ods. 7 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 141/1960 Zb., ktorou sa vydávajú pravidlá cestnej premávky,

rozhodnutie z 10. februára 1964 č. Sv-332/40-64,

ktorým uložil vodičom motocyklov o obsahu valcov vyššom ako 200 m³ používať od 1. júna 1964 za jazdy mimo uzavretých obcí ochranné prilby.

Do rozhodnutia možno nahliadnuť na Ministerstve vnútra a na dopravných inšpektorátoch Verejnej bezpečnosti.

Redakcia a vydavateľ: Slovenská národná rada, Bratislava, Štefanovičova 3. — Administrácia: Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív, n. p., závod Bratislava, ul. Obrancov mieru 4. Telefón 310-41,2-3-4; objednávky a reklamácie čiasok vybavuje len administrácia. — Vychádza podľa potreby. — Predplatné na celý rok Kčs 60.—, na pol roka Kčs 30.—, na štvrt roka Kčs 15.—. — Predplatné je možné najmenej na štvrt roka, a to vždy len k 1. každého kalendárneho štvrtroka. — Zrušenie odberu sa uznáva len ku koncu každého kalendárneho štvrtroka, najneskôr 10 dní pred určeným dátumom. — Reklamácie sa uznávajú 15 dní po doručení nasledujúcej čiasky. Predplatné treba zaplatiť na číslo účtu 300-13 22 ŠBČS — Bratislava-mesto Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív, n. p., závod Bratislava, ul. Obrancov mieru 4. — Novinová sadzba výplatného povolená Obvodným poštovým úradom Bratislava 2 pod číslom 4277-OPÚ 1949. — Tlačia Polygrafické závody, n. p., Bratislava, ul. Februárového víťazstva 6/d. — Dohľadací poštový úrad: Bratislava 2.